

Küldött

A Veszprémi Főegyházmege lapja - VIII. évfolyam 4. szám, 2019 tél

„Advent a várban” – a veszprémi Szentháromság téren adventi hétfégi rendezvénysorozat indult, a korábbi városi „Illatos Advent” elnevezésű programhoz kapcsol-

ADVENTI VÁRAKOZÁS

lódva. A kézműves-vásár advent első szombatján délután kezdődött, a négy adventi hétvégén gyerekprogramok, kézművesfoglalkozások, Mikulás, koncertek és élő betlehem várja az érdeklődőket. Az város adventi koszorúját és az első gyertyát Udvardy György érsek áldotta meg. Az ünnepségen jelen volt Márfi Gyula nyugalmazott érsek, Nagy Károly apát, kanonok, valamint köszöntőt mondott Ovádi Péter országgyűlési képviselő, valamint Oberfrank Pál színművész szaválata is emelte az ünnepség fényét. György érsek a negyedik gyertyát meggyújtja majd Hévízen és Keszthelyen is a városok adventi koszorúján, a veszprémi koszorú negyedik gyertyáját pedig Márfi Gyula nyugalmazott érsek gyújtja meg Porga Gyula veszprémi polgármesterrel.

Udvardy György érsek hétfőn hajnalonként rorate szentmiséket mutat be Veszprémben, a Feltámadt Üdvözítő - népies nevén Károly - templomban. Idén Szep-lőtelen Fogantatás ünnepe és december 9-én, hétfőn került megünneplésre, így a főpásztor advent második

ADVENTI KÉSZÜLET

hétfőjén ünnepi szentmisét mutatott be Nagy Károly apát, kanonok, plébánossal. Ezen a napon azt a nagy titkot ünnepeljük, hogy a Boldogságos Szűz Mária – Jézus Krisztus megváltói érdemeiből – fogantatásának pillanatától mentes volt az áteredő büntől és minden más büntől is. Belépett Krisztus érdeméből az emberiség életébe a bűn nélküli ember – mondta szentbeszédében a főpásztor. Érthetnénk úgy is, hogy megelőzi Krisztust, de éppen hitünk tartalma azt fogalmazza meg, hogy Krisztus megváltói érdeméből vált méltóvá arra, hogy befogadhassa az Isten ígését, anyja legyen az Isten fiának, aki a mi megmentésünkre jött. György érsek a nap folyamán az Érseki Hivatal munkatársainak adventi lelki napját vezette, mely az elmélkedések után szentmisével fejeződött be a ferences templomban.

Küldött: A Veszprémi Főegyházmegye lapja. Kiadja a Szaléziánus Érsekségi Turisztikai Központ, 8200 Veszprém, Vár u. 31. Tel.: 88/580-528, e-mail: kuldott@veszpremiersekseg.hu.

A szerkesztőbizottság tagjai: dr. Mail József, Megyesi Ferenc, Pálfalviné Ósze Judit.

Munkatársak: Földi Gábor, Leitner Vera, Nagy Zoltán. Fotó: Nagy Lajos, Szaléziánus, Magyar Kurir, egyházközségek.

Kéziratokat és fotókat nem őrünk meg és nem küldünk vissza. A kéziratok rövidítési jogát fenntartjuk.

Az újságban található cikkek a forrás megjelölésével szabadon felhasználhatók.

Videók a Főegyházmegye életéből a Veszprémi Érsekség YouTube csatornáján.

Isten gyermekei vagyunk

A betlehemi csillag az Isten jóságát és benne a mi megtisztult vágyainkat jelenti. Ott van benne a felismerés, a belátás, hogy mi a jó, mi a helyes, mi a szép, a jócselekedeteink. Benne van a jóba vetett bizalmunk, megerősödésünk a jóban, mindaz, ami az Advent ajándéka. Ezek mind elvezetnek bennünket ahhoz a helyhez, ahol megpillanthatjuk a Gyermeket. Látunk benne jászlat, látunk szegénységet, látunk természetességet, mint mindannyiunk életét fedezzük fel, s mégis, amikor a gyermekekre pillantunk, akkor fölfedezük benne, hogy Ő Isten fia. Egy gyermekhez megyünk, és az Isten fiával találkozunk. Vele, aki a jászollal, a szegénységgel, az élet természetességével, vállalja az Atya szeretetét. Vállalja mindannyiunk sorsát. Vállalja az embernek való kiszolgáltatottságát, s közben mégis az ember, aki nézi a Gyermeket, az istenit, átrendezi a gondolatainkat, átrendezi érzelmeinket, átrendezi értékrendünket. Miért mindez – kérdezhetjük. Hiszen általában a miért kérdés nem karácsonykor hangzik el, sokkal inkább nagypénteki, húsvéti kérdésként tesszük fel és nem Karácsony

idején. Pedig a Karácsony ugyanúgy, mint a Nagypéntek, a Nagyszombat csendje, Húsvét hajnalának gyönyörűsége, kérdéseket vet fel az emberben. A Gyermekek kinyilatkoztatja, föltárja az Atya személyét, az Atya szeretetét, az Atya irgalmát. Feltárja, hogy az Isten meg akarja menteni az embert, az övéit, a gyermekeit, mert szeret bennünket. Megvált bennünket. Szenvedélyesen, szenvedésével szeret bennünket. A Gyermekek kinyilvánítja nekünk az ember méltóságát, ami a Létből fakad, az Isten-képiségéből fakad, a szabadságából, és felelősségének elvállalásából, megéléséből. Jézus, az Isten fia, a Gyermekek, odaajándékozza nekünk a lelkét. S ebben a lélekben kiálthatjuk: „Abba – Atya” - ahogy a római levélben olvashatjuk. S ezáltal mi mindannyian fölfedezük - szeretettek vagyunk az Istentől, méltóságunk van, Isten gyermekei vagyunk. Élünk ebben a felhőtlen örömben, méltóságban.

Áldott Karácsonyt, áldott ünnepet kívánok mindenkinek!

+ György érsek

FERENC PÁPA: A BETLEHEM A KARÁCSONY IGAZI JELENTÉSÉRE EMLÉKEZTET MINKET

Ferenc pápa december 5-én fogadta a Szent Péter téren felállított betlehem és karácsonyfa ajándékozójának küldöttségét. Hozzájuk intézett beszédében a karácsonyi ünnepkör szimbólumairól, illetve a teremtett világ védelméről beszélt.

Ferenc pápa a VI. Pál teremben találkozott a scurellei és rotzói küldöttség tagjaival. Ez a két észak-olaszországi település ajándékozta ugyanis idén a betlehemet és a karácsonyfát, amelyet a Szent Péter téren állítottak fel, és amely egészen január 12-ig látható lesz.

A trentinói és venetói térségben tavaly ősszel tomboló szélvihar jelentős károkat okozott. A pápa háláját fejezte ki a két önkormányzat vezetőinek, amiért támogatták a karácsonyi szimbólumok ajándékozását. Bátorításáról biztosította a lakosságot, mivel az elmúlt évben a természeti csapás egész erdőket semmisített meg. Ijesztő jelenségek ezek, figyelmeztetések, amelyeket a Teremtő küld nekünk, és azonnali hatékony döntéseket sürgetnek közös otthonunk védelmében – mondta a pápa.

Emlékeztetett arra is, hogy csütörtökön délután gyűjtik meg a fényeket a fenyőfán, ami a jászollal együtt sok zarándokot vonz majd a karácsonyi ünnepkörben. „Köszönöm, kedves barátaim, ezeket az ajándékokat, és azokat a kisebb fákat is, amelyeket a Vatikán többi helyiségébe küldtek” – fordult a rotzói küldöttséghez a pápa, majd örömeinek adott hangot, amiért a kivágott fák helyébe negyven fenyőt ültetnek, hogy így visszatelepítsék a 2018-ban súlyosan megrongálódott erdőt. A vörösfenyő, amelyet a pápának ajándékoztak,

a remény jele különösen a venetói erdők számára, hogy a lehető leghamarabb megtisztítsák azokat és így megkezdődhessen az újratelepítés.

A pápa fölidézte vasárnapi látogatását Greccióban, ahol Szent Ferenc megalkotta az első betlehemet. Itt írta alá Admirabile signum kezdetű apostoli levelét a jászol jelentéséről, mely hitünk egyszerű és csodálatra méltó jele. Nem szabad elveszítenünk, sőt, tovább kell adnunk ezt a hagyományt gyermekeinknek, unokáinknak. Az evangélium közlésének eredeti módja ez egy olyan világban, amelyik olykor úgy tűnik, hogy fél visszaemlékezni karácsony valódi jelentésére, és eltörli keresztény jeleit, annak csupán banális, kereskedelmi vonatkozását tartva meg.

A farönkök, amelyek a tavalyi esőzések által sújtott területről valók és most a jászol háttérét adják, kiemelik a Szent Család kiszolgáltató helyzetét, amit azon a betlehemi éjszakán megéltek. „Szűz Mária, aki befogadta Isten Fiát az emberi természet gyengeségében, segítsen minket szemlélni Őt a szenvedők arcában, és támogasson szolidáris elkötelezettségünkben a kiszolgáltatóbb és elesettebb emberek iránt” – fo-háskodott végül a pápa, majd áldását adta a jászol és a karácsonyfa ajándékozójára.

Magyar Kurír

ADMISSZIÓ, LEKTOR- ÉS AKOLITUSAVATÁS RÓMÁBAN

A Szent Ignác által alapított ősi római Collegium Germanicum et Hungaricumban idén is Krisztus király ünnepéhez kapcsolódóan részesültek a második, valamint harmadik évfolyamos papnövendékek az admisszióban, valamint a diakónusszentelés előtti két állandó liturgikus szolgálati fokozatban. November 23-án, szombaton este a kollégium közössége mons. Domenico Sigallini nyugalmazott palestrinai püspök vezetésével énekelte a főünnep első vesperását, melynek keretében a főpásztor kilenc növendéket vett fel a papságra készülő jelöltek közé. Az admisszióban részesülő német, magyar, szlovák és szlovén növendékek között volt főegyházmegyénk papnövendéke, Solymos András is. Másnap a délelőtti ünnepi szentmisén a homíliát követően a püspök elsőként az előző nap az admisszióban részesült másodéveseket lektorrá avatta. Feladatuk a liturgiában az evangélium kivételével Isten igéjének a felolvasása. Három magyar fiatal mellett a Veszprémi Főegyházmege növendékének, Solymos Andrásnak is átnyújtotta az olvasmányos könyvet Domenico Sigallini. A lektorok felavatását követően történt a harmadik évfolyamos, diakónusszentelésre készülő fiatalok akolitussá avatása. Az akolitusok az oltárszolgálatot látják el a szentmisében, valamint segédkezhetnek a hívek,

különösen az ágyhoz kötött betegek áldoztatásában. Idén öten részesültek az akolitusi szolgálatban, köztük a Kalocsa-Kecskeméti Főegyházmege növendéke, Tomaskovity Szabolcs. Isten bőséges áldása kísérje a szentelési oltárhoz egyre közelebb kerülő újonnan felavatott lektorok és akolitusok életét és szolgálatát!

Kulcsár Dávid

AZ ÉLET ÉS A KÖZÖSSÉG ALAPJA

A Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszushoz kapcsolódva rendezték meg az Eucharisztikus Pasztorális Konferenciát Esztergomban, a Szent Adalbert Központban 2019. november 26. és 28. között.

A 2017-ben megkezdett konferenciasorozat harmadik, idei alkalmán az Eucharisztia pasztorális szempontú megközelítése került a középpontba, így a felmerült témák közt szerepelt például az Eucharisztia az ökumenikus törekvések fényében, a szentségimádás fontossága, a plébániai közösség szívét jelentő Eucharisztia, a két

szín alatti áldozás és a gluténmentesség kérdése, vagy a gyerekek elsőáldozásra történő felkészítése.

Erdő Péter bíboros, prímás, esztergom-budapesti érsek köszöntőjét követően szólalt fel előadóként többek között Prof. Robert Somerville (Columbia Egyetem), Bábel Balázs kalocsa-kecskeméti érsek, metropolita, Varga László kaposvári megyéspüspök, Szocska A. Ábel OSBM nyíregyházi megyéspüspök és Martos Levente Balázs, a Központi Papnevelő Intézet rektora is.

Ugyancsak előadóként vett részt a konferencián Udvardy György

veszprémi érsek, aki előadásában a felnőtteknek a szentségek felvételére történő felkészítéséről, illetve a szentmise liturgiájába történő bevezetésükről beszélt, középpontba állítva az Eucharisztia fontosságát.

A veszprémi főpásztor hangsúlyozta, a szentségek Krisztus életébe, tanításába, az Egyház teljes életébe vonnak be, ezeken belül az Eucharisztia a beavatás teljessége, melyben maga Jézus nevel bennünket saját életére, benne jelenik meg és valósul meg az Egyház szentsége.

Udvardy György előadásában az eucharisztikus nevelés három fő ismertetőjét emelte ki, jelezve, hogy az képessé teszi a híveket az Eucharisztia méltó vételezésére, az eucharisziából fakadó életre, valamint az Eucharisziaként átlényegült élet megélésére, tehát arra, hogy az ember maga is Eucharisziaként legyen képes élni az életét. Kiemelte Jézus eucharisztikus beszédét (Jn 6) melyben Krisztus a táplálékról, társról, gyógyszerről, áldozatról, tehát éppen azokról a dolgokról beszél, melyeket a felnőtt ember élete során keres.

Rámutatott, példaként áll minden ember előtt Jézus földi életútja, aki a megtestesülést követően növekedett, majd tanított, az irgalmasság cselekedeteit vitte véghez, a szegényeket választotta, az Atya akaratát teljesítette, a végsőkig megélte a

szeretetet, majd meghalt, feltámadt és megdicsőült. Ha életünket az Ő földi életével állítjuk párhuzamba, felmerül a kérdés, vajon Jézus felismeri-e bennünk az Ő saját szavait, gesztusait?

Az eucharisztikus nevelés során fontos tudatosítani többek között azt is, hogy az Eucharisztia új látásmódot ad, képessé tesz személyes bűneink felismerésére, és igaz közösségi tapasztalatban részesít, valahányszor testvéreinkkel együtt részesülünk belőle. Elkezdti megtisztítani a vágyakat, és imádkozni tanít, valamint arra, hogy felfedezzük élet keresztjét.

Udvardy György kiemelte, a kereszt nem azonos egy áldozattal; míg személyes áldozatainkat valamilyen célból, valamilyen eredmény érdekében hozzuk meg – például egy hosszas, nehéz tanulási folyamat során –, addig életünk keresztjét úgy hordozzuk, hogy annak nem látjuk értelmét, az eredményét, és nincs vége, ám az Eucharisztia még ekkor is, minden szenvedésben sorsközösséget vállal velünk.

Az Eucharisztikus Pasztorális Konferenciát közös imaórák, esti szentségimádások, valamint az Esztergomi bazilikában tartott szentmisék kísérték.

A konferenciasorozat utolsó alkalmát, a Nemzetközi Teológiai Szimpóziumot jövőre, a Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszus évében, közvetlenül a Kongresszus előtt szervezik meg, ugyancsak Esztergomban, 2020. szeptember 10. és 12. között. A www.iec2020.hu oldalról elérhető kongresszusi regisztrációs felületen már elérhető a regisztráció a 2020-as Nemzetközi Teológiai Szimpóziumra is.

TUDNIVALÓK A KÖZELGŐ NEMZETKÖZI EUCCHARISZTIKUS KONGRESSZUSSAL KAPCSOLATBAN

A 2020. szeptember 13. és 20. között megrendezésre kerülő 52. Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszus (NEK) valamennyi napjára, programjára szóló regisztráció leggyorsabban online végezhető el a központi NEK-honlapon keresztül: www.iec2020.hu/hu/regisztracio. Ugyanitt a papíralapú jelentkezéshez szükséges nyomtatvány is elérhető, letölthető. Lehetőség szerint mindenki végezze el a regisztrációt az egyes programokra év végéig, így hamarabb indulhat meg egyházmegyénkben az utaztatást előkészítő szervezés, többnapos tartózkodás esetén pedig – a foglalható szálláshelyek gyors betelése miatt – a korábban regisztrálók több, akár ingyenes szálláslehetőség közül is választhatnak.

A Kongresszus nyitószentmiséjén, 2020. szeptember 13-án a Veszprémi Főegyházmegyéből azok járulhatnak elsőáldozáshoz, akik a 2019–2020-as tanévben erre plébánosuk vezetésével felkészülnek, valamint a 2020–2021-es tanévben legalább a harmadik osztályba lépnek (vagy idősebbek). A korábban nem regisztrált elsőáldozók, illetve szüleik lehetőleg még idén jelentkezzenek plébániájukon, hogy az egyházmegye jelentkezési folyamatainak lezárása ezáltal is gördülékenyebb legyen. Kérjük, hogy az elsőáldozó gyerekek szülei is mihamarabb végezzék el az családi csoportos regisztrációt, valamint gondolják át, a családtagok, rokonok közül ki szeretne még a családdal együtt, a plébániai csoport részeként az elsőáldozásra utazni, mivel az ő regisztrációjuk is szükséges. További információk a NEK-vel kapcsolatban a központi (www.iec2020.hu) és az érsekségi honlapon (www.veszpremierseksseg.hu) érhetők el.

BÓDI MÁRIA MAGDOLNA BOLDOGGÁ AVATÁSÁRA VÁRUNK

A Bódi Mária Magdolna Alapítvány kuratóriumának tagjai december elején tartották ülésüket, melyen először vett részt Udvardy György érsek, aki beszámolt az elhangzottakról.

„A szentekben és boldogokban az Egyház sosem a személyt emeli ki, hanem mindig azt a krisztusi erényt, amit felmutat a hite alapján, amit a Lélek ajándékol ad általa a közösség számára, persze nagyon megbecsülve azt az életutat, amit egy-egy személy végigjár, ami segíti ahhoz, hogy az erény benne hősies fokra növekedjék.”

A kuratórium alapvető célja, hogy Bódi Mária Magdolna boldoggá avatását előmozdítsa mind a népszerűsítésében, ismertté tételében, mind pedig az ehhez szükséges anyagi javak megteremtésében. Ezen az ülésen a kuratórium arról döntött, hogy továbbra is támogatja ezt a szent ügyet, amire a Főegyházmegye létrehozta az Alapítványt.

Bódi Mária Magdolna boldoggá avatási eljárása jelenleg a római (szentszéki) szakaszában van. Az ügynek ebben a szakaszában hasznosnak tűnt - mivel a Főegyházmegye hozta létre az Alapítványt -, hogy mostantól az actor (felperes) szerepében is a Főegyházmegye jelenjen meg. Erre vonatkozóan döntöttek a kuratórium tagjai, megkezdődött a jogi eljárás, ennek megvalósulására, hogy még hatékonyabban tudjuk előremozdítani Bódi Magdi boldoggá avatási ügyét – jelentette be a főpásztor.

Az érsek a boldoggá avatási ügy kapcsán elmondta, hogy októberi római útja alkalmával találkozott az relátorral, egy lengyel kapucinus atyával és az ottani magyar posztulátor segítségével áttekintették, milyen feladataink vannak. Ennek kapcsán tudta meg, hogy egy a kongregációnál dolgozó jogász készíti el Bódi Magdi ügyének Positíóját.

Római (szentszéki) szakasz

A római szakaszhoz új, Rómában lakó posztulátor szükséges, akit szintén az actor nevez ki, a jóváhagyást azonban ezúttal nem a megyéspüspök, hanem a Szentek Ügyei Kongregációja végzi. A posztulátor kérésére felnyitják a lezárt és lepecsételt ügycsomót, megvizsgálják és elismerik az egyházmegyei eljárás szabályszerűségét. Ezzel veszi kezdetét a többlépcsős szentszéki szakasz.

Az ügycsomó alapján a posztulátornak és munkatársának el kell készítenie az összefoglaló munkát, az úgynevezett Po-

sitiót. A szigorú előírások szerint megírandó vaskos kötet elkészültét a Szentek Ügyei Kongregációja által kijelölt személy, a relator felügyeli és – ha mindenben megfelelőnek találja – az általa írt előszóval kiegészítve mehet a nyomdába. A nyomtatás csak a Szentszék által elismert néhány nyomda valamelyikében történhet, nemcsak egy egységes metodológia követése végett, hanem azért is, mert a peranyag titok alatt áll.

A Positio egy kilenc teológusból álló bizottság elé kerül, amely felülvizsgálja az erények hősies fokban való gyakorlását, az életszentséget (vagy a vértanúságot). A véleményükkel (Relatio et Vota) kiegészített, és az esetleges hiánypótlásokkal kibővített Positio egy hét bíborosból álló bizottsághoz kerül, amely meghozza a döntést a közülük ki-nevezett előadó (ponens) vezetése alatt.

Ha ezúttal is igenlő megítélést kap, a kongregáció prefek-tusa a pápa elé tárja az ügyet, aki – mint egyedüli bíró – meghozza a döntést. Ha ez pozitív, a kongregáció és a posztulátor gondozásában elkészül a latin nyelvű hivatalos dokumentum, a Decretum: ettől kezdve Isten Szolgája a Tiszteletreméltó címet viseli.

Jövő márciusban emlékezünk Bódi Magdi vértanúságának 75. évfordulójára. A kuratóriumi ülés napirendi pontjai között szerepelt az évfordulóról való méltó megemlékezés megszervezése.

Ez nem elsősorban Magdi személye miatt fontos - hiszen a szentekben, boldogokban az Egyház sosem a személyt emeli ki - hanem hangsúlyozni szükséges azt a krisztusi erényt, amit felmutat a hite alapján, amit a Lélek ajándékol ad általa a közösség számára. Fontos ugyanakkor megbecsülni azt az életutat, amit az adott személy végigjárt, ami hozzásegítette ahhoz, hogy az erény benne hősies fokra növekedjék.

Nagyon fontos lenne mind a családok, mind a fiatalság számára, hogy Boldog Brenner János – mint fiatal pap vértanú - mellett egy fiatal lány is példakép legyen, az ő erényes, Krisztushoz ragaszkodó életének a megjelenése példaként állhat előttünk – hangsúlyozta az érsek. Emlékeztetett Ferenc pápa tavaly kiadott Örvendjete és ujjongjatok című apostoli buzdítására, mikor az életszentségről tanít, akkor azt mondja, hogy Isten mindent kér és mindent ígér. Mindent elkér, mindent ígér, de az ígéret nem ígéretetés, hanem a hitben mindent oda is ad. A hitben meg kell küzdeni a napi döntésekben vagy az egyszeri életáldozat meghozatalában és ezt látjuk Bódi Mária Magdolna életében is.

AZ ÉJSZAKAI JÓTEVŐ

– Mi ez a motoszkálás? – riadt fel álmából Lajos. Csendben kibújt a meleg dunyha alól, és kissé fázósan a hang irányába lopakodott. Ahogy kinyitotta szobája ajtaját, egy haldokló fényű imbolygó gyertyát látott a lépcsőn lefelé. Amilyen óvatosan csak bírt, mezítláb osont a gyertyavivő felé. Miután leért a földszintre, még mielőtt a vár kapuját kinyitotta volna az ismeretlen tolvaj, Lajos magát bátorítva is rákiáltott a hivatlan vendégre:

– Állj, ne mozdulj!

Az erélyes hangra összeresztett a tolvaj, és kiejtett a kezéből egy kis zsákokat. Ekkor Lajos megfogta a sűrű szövésű darócruhába bújt idegen vállát, és a pislákoló gyertyavilágnál vizslatni kezdte. Egy ártatlan tekintetű, törekeny termetű nő állt előtte.

– Erzsébet?! Hát kis feleségem, te meg hová indultál éjnek évadján ebben a novemberi szeles időben?

– Drága Lajosom, te meg miért nem alszol ilyenkor?

– Még te kérded? Mert azt hittem tolvaj van a várban. Közben meg csak az én egyetlen édes feleségem lopakodik. Még egyszer kérdem: hová indultál ezzel a kis zsákkal?

– Tudod jól. Délután találkoztam néhány éhségtől és hidegtől elcsigázott földönfutóval, akiknek megígértem, hogyha nyugovóra térsz, hozok nekik egy kis ennivalót és ruhát.

– Ugyan kedvesem, ezt miért nem akkor, délután adtad nekik oda?

– Így is sokszor keveredem vitába rokonaidal, akik neheztelnek rám a jótékonykodásaim miatt.

– Szó mi szó, egy kicsit túlzásba viszed a jótékonykodást – jegyezte meg Lajos, és átvette a gyertyát Erzsébettől, hogy legalább az is melegítse egy kicsit, mert már igencsak fázott. – Emlékszem, amikor tíz évvel ezelőtt egy szekényi értékes ruhával és ékszerrel érkezél ide Wartburgba. Gyönyörűen hímzett selyem- és gyapjúunikák, köpenyek és kabátok, uszályok és redők, dúsan aranyozott övek, aranyból, ezüstből és drágakövekből készült fejékszerek, nyakláncok, medálok. És akkor még nem is beszéltem a rengeteg értékes használati tárgyról. Mára ezek bizony egy kicsit megcsappantak a mértéktelen adakozásod miatt.

– De nem értem, ebben mi kivetnivalót találsz. Én mindig a Jóisten parancsát teljesítettem, amikor az embertársaimon segítettem. És ezen a későbbiekben sem

Borsos Maja Dóra, Dr. Udvardy György érsek és Dudás Vanessza

akarok változtatni. Amíg tehetem, a magam módján támogatok mindenkit. Legyen gazdag főúr, vagy nincstelen koldus. Mennyivel könnyebb volna a dolgom, ha építenénk egy nagy házat itt a vár közelében, ahová betérhetnének ezek a támogatásra szoruló emberek, és én boldogan ápolnám őket, varrnék nekik.

– Jó, rendben van, ezt a tervedet már évek óta hallgatom. Ígérem, megépítjük a te „rászorulóházadat”, csak kérlek, gyere fel a szobába, mert már lefagy a talpam. Ott fönt mindent megbeszélünk.

– Jaj, de jó! – ugrott Erzsébet Lajos nyakába, közben sűrűn csókolgatta annak arcát. Szegény Lajos majdnem felgyújtotta magát a gyertyával. – Engem még várnak ott kint, de ígérem, sietek.

Ezzel különváltak. Erzsébet kiment a várból. Csípős szél fűjt. A holdat eltakarták a felhők. Ebben a félhomályban botorkálva indult el a közeli erdőbe. Ott vártak rá. A gyertya már rég kialudt, de Erzsébetet ez nem tántorította el tervétől. Az erdő fái hatalmas, ezerkarú óriásokká váltak a sötétben, a távolból vadállatok vonyítása hallatszott. Bizony még a sokat próbált, marcona útonállók is menedéket kerestek ebben a cudar időben. Talán ez bátorította a törekeny kis királylányt. Ő tudta, hogy a Jóisten vele van, segíti őt, és nem érheti baj. Kis idő múlva elérkezett ahhoz a barlanghoz, amit megbeszéltek találkahelynek. Hangosan

szólongatta azokat, akiknek hozta az élelmet és a ruhákat. Azonnal meg is jelent két alak. Kócosak voltak, látszott rajtuk, hogy csak próbálkoztak az alvással, de talán a hideg vagy az éhég nem hagyta, hogy álomba szenderüljenek.

– Már azt hittük, nem jössz ki – mondta a magasabbik.

– Ugyan – szólt a másik, aki egy nő volt. – Én tudtam, hogy nem hagysz cserben minket.

– A férjem állta az utamat, de nincs semmi gond. Sőt! De majd később elmesélem, most egyetek.

Azzal átadta a zsákot. Közben beljebb mentek a barlangba. Ott egy kis tűznél még hat-hét ember üldögélt vagy feküdt. Erzsébet megjelenésére felélénkültek.

Azonnal nekiálltak megenni a zsák tartalmát. Erzsébet közben elmesélte nekik a rászorulók számára készülő ház tervét. Olyan szeretettel beszélt hozzájuk, hogy mindenki jókedvre derült. Erzsébet szíve szerint mindegyiket megölelte volna, hogy szíve melegével is fűtse ezeket a szerencsétlen sorsú embereket. De hamarosan búcsúzott és visszament a várba.

Mire bebújt szeretett férje mellé, ő már természetesen mélyen aludt. Ám másnap mindent megbeszéltek, és az udvar állandó ellenkezése ellenére a következő évben elkészült Erzsébet által megálmodott zarándokház.

Borsos Maja Dóra

TALÁLKOZTAM EGY ANGYALLAL

Azóta sem volt olyan kemény tél, mint az Úrnak az 1226. esztendejében. A fagy, mint vérszomjas fenevad járta a vidéket, s csontig mart ember és állat húsába. Süvített a szél, befújt minden apró résen és bekebelezte azt a csöpp meleget is, amit a rózsák leheltek a szobákba. Rettegve feküdtünk, és rettegve keltünk, mert nem tudtuk, hogy aznap ki hal éhen, vagy kit terít be a dermesztő halál.

Egy ócska faház volt az életünk, amelyben én és 5 testvérem éltünk Wartburg vára közelében. Szegények voltunk, de anyánk és apánk mindent megtett azért, hogy legalább nekünk jusson ennivaló.

Sohasem felejttem el, amikor egyik este apám hazaért. Mi hatan épp kavicsokkal játszottunk és hangosan kacagtunk, ha valamelyikünk gyomra egyet kordult. Apám belépett a szobába, leült az asztalhoz és csak bámult maga elé.

Nincs, – mondta csendben – semmit sem tudtam hozni.

S az a magas, közel 2 méteres óriás, akire én úgy néztem fel, mint egy hősré, most összetörve ült, és szeméből tehetetlenség sugárzott. Anyám odatérdelt hozzá és csak nézték egymást szótlanul.

Aznapi étel nélkül feküdtünk le. Tél volt, hideg és éhezünk. A kicsik hamar elaludtak, nekem nehezebben ment. Csak azon járt az eszem, hány napig bírjuk ki élelem nélkül. Végül imára kulcsoltam a kezem, s arra kértem az Urat, hogy küldjön hozzánk egy angyalt, aki megment minket.

Csípős hajnalra ébredtünk. A kályhában már alig pislálolt a láng.

Menjünk rózsáért – ébresztett fel apám.

Semmi kedvem nem volt hozzá. Fáztam és éhes voltam. Végül nagy kelletlen elindultunk. A vár irányába mentünk, mely ott magasodott a Tübingiai-hegy tetején. Bástyáin a tartománygróf zászlói lebegtek. Ahogy a domboldalon haladtunk felfelé, embereket vettünk észre, akik a vár felé igyekeztek.

– Apám, – szólítottam meg – miért megy ez a sok szegény a vár felé?

– Nem tudom, nézzük meg! – válaszolta.

Ahogy közeledtünk, egyre többen csatlakoztak hozzánk. Mintha a környék szegényei gyülekeztek volna a vár alatt. Szakadt, koszos ruháikból füst és hamu szaga áradt. Arcuk meggyötört volt, testük görnyedt, de a szemükben valami fény csillogott. Talán a remény fénye. Csendben haladtunk. Csak a hó ropogott a talpunk alatt.

S ekkor felértünk a hegy tetejére. Ott magasodott előttem a vár. Sohasem jártam még itt. Falai erőt sugároztak, tornyai büszkén törtek az ég felé. Sokan voltunk, alig láttam valamit az emberektől. De a tömeg vitt magával előre, egyre közelebb a kapuhoz.

– Vajon mi történik itt? – tünődtem, s ekkor szétnyílt előttem a várakozók sora, és megpillantottam őt. Az angyalt. Azt az angyalt, akiért éjjel imádkoztam. Csak álltam és gyönyörködtem benne. Ruhája sugárzó volt, szeméből béke és szeretet áradt, és a hátán ott pihentek hófehér szárnyai. Azonnal tudtam, hogy Isten meghallgatta gyermeki imámat és elküldte hozzánk egy angyalát. Letérdeltem elé és csak néztem, néztem addig, míg apám rám nem szólt:

– Köszönd meg Erzsébet úrnőnek a kenyeret!

Nem értettem miről beszél, hiszen ott állt előtte is Isten küldötte. De valamiért ő nem látta azt, amit én.

Hazafelé menet elmondta, hogy amit én glóriának láttam, az csak az úrnő csillogó fejdíszje volt, és a fehér szárnyak valójában a hermelin palástja, de én tudtam, hogy akit mindenki Erzsébet úrnőnek szólított, és aki a kenyeret osztotta a szegényeknek, az valójában az Úr legszebb angyala volt.

A meleg kenyér, amit kaptunk, aznap nyolc ember életét mentette meg. De meg sem tudom számolni, hányan köszönhatték 1226 telén Szent Erzsébetnek az életüket.

Azon a télen nem éhezünk többet, mert Isten odahe-lyezett Wartburg várába egy angyalt, hogy megmentse a Tübingiai erdő szegényeit.

Dudás Vanessza

SZENT ERZSÉBET ÜNNEPE A NEMZETI SZÍNHÁZBAN

Husadik, jubileumi alkalommal adta át a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia a Szent Erzsébet rózsája-díjat. A kitüntetésre javasoltak közül ebben az évben Dr. Székely János szombathelyi megyéspüspök ajánlása alapján, Erős Klárát, a Szombathelyi Egyházmegyei Karitás önkéntesét, valamint Dr. Radnainé Dr. Egervári Ágnes, a Katolikus Szeretetszolgálat főigazgatója javaslata alapján, Marie-Rose Pauwels asszonyt és John Van Mieghem urat az ipolytölgyesi Szent Erzsébet Otthon támogatóit választották ki a testület tagjai. A díjat Dr. Veres András győri megyéspüspök, az MKPK elnöke adta át november 19-én, kedden Budapesten, a Nemzeti Színházban.

A Magyar Katolikus Püspöki Konferencia a Katolikus Kulturális Hetek programsorozat keretében vers- és novellairó pályázatot hirdetett „Szépirodalmi pályázat Árpád-házi Szent Erzsébet életéről” címmel.

A pályázat célja az volt, hogy a résztvevők a szépirodalom eszközeivel bemutassák Egyházunk e példaadó szentjét, Árpád-házi Szent Erzsébet életét, tetteit, csodáit.

A pályázatra az egyházmegyékből összesen 141 pályamű érkezett, amelyből a szakmai zsűri választotta ki korcsoportonként az öt legjobbat.

Az ünnepélyes eredményhirdetésre november 19-én, kedden került sor a Szent Erzsébet rózsája díjátadó est keretében a Nemzeti Színházban. A díjakat Dr. Udvardy György veszprémi érsek, az MKPK alelnöke és Dr. Ternyák Csaba egri érsek, az MKPK Oktatási Bizottságának elnöke adta át.

A Veszprémi Főegyházmegyből novellák kategóriában két diákot díjaztak a 10-14 éves korosztályban: Dudás Vanessza, a pápai Szent István Római Katolikus Általános Iskola diákja első, Borsos Maja Dóra, a pápai Szent István Római Katolikus Általános Iskola diákja negyedik helyezésért vehette át jutalmát. Az első helyezett alkotását a Nemzeti Színház művészeinek tolmácsolásában hallhatták meg a gála résztvevői.

ŐSZI RANDEVÚ

*„Rossz voltam, s te azt mondtad jó vagyok
Csúf, de te gyönyörűnek találtál
Végig hallgattad mindig, amit mondtam
Halandóból így lettem halhatatlan”*

Pilinszky János Átváltozás című versének soraival hívta a Veszprémi Érsekség Családpasztorációs Irodája a Főegyházmegye területén élő házaspárokat Őszi randevú című rendezvényére 2019. november 17-én, vasárnap este a veszprémi Völgyikút Házba.

Az esten a szervezők lehetőséget teremtettek a házastársaknak a mindennapi mókuserékből való kiszakadásra, az egymás felé fordulásra és alkalmat adtak a hasonló értékrendű házaspárokkal való találkozásra, beszélgetésre. Dr. Fodor János referens atya köszöntőjét egy zenés irodalmi műsor követte Introitus címmel, melyben John Dowland lantdalai és Pilinszky János versei csendültek fel Suda Magdolna ének-, Nagy Csaba lantművész és Kovács Előd versmondó tolmácsolásában.

A műsort követően dr. Udvardy György érsek úr szólt a megjelentekhez. Örömét fejezte ki, hogy az iroda munkatársaival való bemutatkozó beszélgetést mintegy folytatva most a házaspárokkal is lehetősége van találkozni. Hiszen – ahogy érsek úr fogalmazott – az Egyházban, Isten természetes közegében éppen a család tud az a közeg lenni, ahol a szentháromságos közösség jelenvalóvá tud válni, ahol az adás-elfogadás, az osztozás, a befogadás és az önátadás természetes gesztusa valósul meg, mind a házastársak között, mind pedig a gyerekek felé. Ez egyértelműnek tűnik, mégis éppen ezt a természetes módot és megjelenést szükséges prófétai módon képviselni.

JÉZUS SZÜLETÉSÉNEK ÜNNEPE KÖZELEDIK

Jézus születésének ünnepe közeledik. Megtestesülésének misztériumát úgy is megközelíthetjük, miszerint mindenben hasonló lett hozzánk, a bűnt kivéve. A gondolat elejére figyelve, elmondhatjuk, hogy Ő ránk akart hasonlítani, annak ellenére, hogy ismeri töredezettségünk, korlátozottságunk minden apró részletét. Emberré lett, hogy felismerjük a Tőle kapott életünk minden pillanatának értékességét. Emberré lett, hogy a mennyei Atya gyermekeként, Jézus testvéreként tudjunk önmagunkra és embertársainkra nézni.

A gondolat második része - a bűnt kivéve- számomra inkább meghívás: ha közel engedjük ennek az ünnepnek mélyebb rétegét, akkor „Őáltala, Ővele és Őbenne” képesekké válhatunk „átistenülni”, többé válni, jobban sze-

retni ennek az útja, feltétele a nyitott szív: nem ragadhatunk le ott, ahol magunkban a részlegesség és a tökéletlenség konfliktusával találkozunk, hanem engedjük, hogy életünket Ő tegye teljessé közeledése által.

Ő emberré lett, hogy megmutassa számunkra, miként tudjuk felfedezni Krisztus képmását minden arcvonásban. A Vele való hasonlóságot felismerhetjük a saját mindennapjainkban és a környezetünkben élőkkel való találkozások által. A karácsony csodája mindannyiunk számára megtörténhet, a teljesség Vele megismerhetővé és megtapasztalhatóvá válhat, csak engednünk kell magunkban megszületni Őt.

Dr. Fodor János

Látjuk, hogy akár a föl-készültség hiánya, akár komoly ideológiai megfontolások, a kultúra töredezettsége okán nagyon sok ember számára semmit sem jelent az, hogy mi a természet rendje. A család pedig éppen ezt a természetből fakadó erőt képviseli: van elgondolása az emberről, a férfi-nő kapcsolatá-

ról, a méltóságról, és arról, hogy az isteni gesztus, amely Jézusban az Atya felé irányul, az az emberi közösségben is elemi erővel jelenik meg – mondta dr. Udvardy György.

Három prófétai feladatra mutatott rá a házaspárok számára: elsőként megőrizni ezt az Istentől kapott természetes ajándékot, amely a férfi-nő kapcsolatában van. A második feladat az életnek az elfogadása. A harmadik, hogy nem csak a vegytiszta, küzdelemtől, szenvedéstől mentes kapcsolatot gondoljuk jó kapcsolatnak. Tudjuk, hogy a szeretetben, az adás-elfogadásban benne van a kereszt. Amikor nem látjuk az értelmét és nem tudjuk mikor lesz vége, mégis, ezzel együtt is hordozzuk, és hisszük,

hogy ebből élet fakad. Amikor semmi más eszközünk nincs, mint a hűség a kereszthez, hűség a döntéshez, melyet vállaltunk. Sok nehézségre nincs megoldás emberi logikával, csak a kereszt lesz a megoldás, sőt egy idő után ez a tapasztalat átformálódik és éltető erővé lesz. Szükség van a példa erejére, melyben nekünk, házaspároknak prófétai feladatunk van, amelyet állhatatosan, tudatosan kell megélnünk – zárta gondolatait György érsek.

A folytatásban a Tátrai házaspár útjára indította az ideit, immár 4. Rendhagyó Randevúk internetes házastársi kapcsolatépítő játékot, amelyben a házaspárok öt különböző feladaton keresztül erősödhetnek egymás iránti elköteleződésükben.

A játék a <https://rendhagyorandevuk.hu/> oldalon történő regisztrációt követően 2020. február 3-ig tart, és a résztvevők között a szponzorok jóvoltából értékes ajándékokat sorsolnak ki.

A beharangozó után a házigazdák, Gerstmár Feri és Bea egy kvízzjátékra hívták a jelenlévő házaspárokat, akik egy-egy lapot kaptak, melyen négy kérdéskörben 5-5 kérdésre kellett válaszolniuk a társukkal kapcsolatosan (például: Ki volt a kedvenc tanára?, Mikor volt az első randevútok?..).

A játék utáni szabad percekben kellemes háttérzene kíséretében lehetőség nyílt a válaszok összevetésére és a többi házaspárral való baráti beszélgetésre is.

HSZA

A VESZPRÉMI ÉRSEKSÉG CSALÁDPASZTORÁCIÓS IRODÁJA ÁLTAL SZERVEZETT PROGRAMOKBÓL

2020. I. félév

Jegyeskurzus I. február 7-március 20.

Házasság Ünnepe február 16.

Családok nagyböjti lelkinapja április 4.

Jegyeskurzus II. május 15-16, 22-23.

Családok tavaszi zárandoklata június 6.

MÁRTON-NAPI LÁMPÁS VONULÁS A SZENTHÁROMSÁG TÉRRE

Immár hagyomány szerint Szent Márton ünnepéhez közeledve november 9-én, szombaton a veszprémi Regina Mundi plébániatemplomban tartott esti szentmise után Stadler László Dezső plébános vezetésével hosszú sorban vonultak a Szent Margit óvodába és a Szilágyi Keresztény Iskolába járó gyerekek és kisdíjak családjaikkal és nevelőikkel a vár irányába, lámpásaikkal világítva meg útjukat.

A Szentháromság térre érkezve félkör alakban álltak fel az érseki palota előtt, ahol Udvardy György veszprémi érsek és Márfi Gyula nyugalmazott érsek is kedvesen fogadta a lelkes gyereksereget. György érsek felhívta a felnőttek figyelmét, hogy a gyermekek nagyon fontosak számunkra, ők hozzák a fényt az életünkbe, amint most a kis lámpásaikkal világítanak. Utána Gyula érsek atya is szólt a jelenlévőkhöz, megemlítve, hogy milyen közel áll hozzá Szent Márton alakja, hiszen a Szombathelyi Egyházmegye védője és szülőtte, ahonnan ő is származik. Ezután György érsek buzdítására tapsal köszöntötték a nyugalmazott főpásztort, hiszen Márfi érseket 24 évvel ezelőtt Szent Márton ünnepén nevezte ki egri segédpüspöknek Szent II. János Pál pápa. Ezután a Szent Margit Katolikus Óvoda nagycsoportosai az alkalomhoz illő énekekkel és mondókákkal kedveskedtek az érsek atyáknak.

György érsek atya megköszönte az előadásukat, és kis csomagokkal viszonzta kedvességüket. A kicsik lelkesen fogadták az ajándékot, végül kicsik és nagyok meghívást kaptak a Szaléziánium elé egy kis inni- és harapnivalóra, valamint kellemes beszélgetésre. Dezső atya is ajándékkal kedveskedett az érsek úrnak, az alkalomhoz illő libasülttel.

JÓTÉKONYSÁGI EST A SZEGÉNYEKÉRT

Immár 10 éve tartja Szent Erzsébet ünnepéhez kapcsolódva hagyományos, Szent Erzsébet-napi jótékonyági estjét a pápai Szent Anna Római Katolikus Plébánia a Jókai Mór Művelődési és Szabadidőközpont színháztermében. A november 17-én délután szép számban megjelenteket Salgó Ferenc kanonok, plébá-

nos köszöntötte, aki először köszönetét fejezte ki minden fellépőnek és minden résztvevőnek, akik támogatták a rendezvény sikerességét.

Oda kell figyelniük, észre kell venni a körünkben élő rászorulókat, hiszen sokféle arca van a szegénységnek. Nemcsak az éhezőkre gondolok e témában, hanem a széthullott családokra, a peremhelyzetben élőkre és a gyermekvállalással járó nehézségekkel küzdőkre – emelte ki a plébános.

Dr. Udvardy György érsek beszédében köszöntötte mindazokat, akik az adakozás, a támogatás, az osztozás kultúráját, gesztusát fontosnak, értékesnek tartják.

Köszönetet mondott a plébánia karitászcsoportjának és a főegyházmegye többi karitászmunkatársának, önkéntesének is, hiszen nap, mint nap osztozni a rászorulóknak nehézségében és reményt tartani bennük, ez a Krisztustól kapott küldetésünk.

„ELENGEDHETETLENÜL FONTOS, HOGY MEGÚJÍTSUK TEMPLOMAINKAT, HISZ EZ AZ ÉLETÜNK.”

Hálaadó szentmise keretében áldotta meg dr. Udvardy György érsek a kívül belül megújult cseszegtomaji Szent Anna templomot november 16-án, szombaton. A szentmisét a főpásztor Tál Zoltánnal, a templom lelkipásztori szolgálatát végző keszthelyi Magyarok Nagyszonya plébánia plébánosával, Tódor Szabolcs h. esperes, búcsúszentlászlói plébánossal, korábbi keszthelyi káplánnal és Merva Péter keszthelyi káplánnal mutatta be.

A szentmise elején a cseszegtomaji hívek közössége nevében Varga Gábor köszöntötte az érsek atyát. Ezután Tál Zoltán plébános köszöntő szavaival röviden bemutatta a Szent Anna templom történetét és a felújítás menetét. Elhangzott, hogy a helyi közösség kezdetektől fogva kiemelkedően aktív, folyamatosan sokat tesznek a templomért. Ezután a főpásztor is köszönetet mondott mindazoknak, akik bármilyen módon anyagiilag, imával, szaktudással, fizikai munkával tudták segíteni a felújítást. „Amikor köszönetet mondunk és áldást kérünk, akkor kifejezzük azt, hogy minden ami van, akik vagyunk, amink van, az Istentől van. Az em-

beri erőfeszítés is szükséges, de ezt Istentől kaptuk. Ha az Isten nem építi a házat, akkor az ember hiába fáradozik azon. Sosem a falakra kérjük az áldást, sosem a körülményekre, hanem mindig elsődlegesen az emberre, aki a körülmények között is felfedezi az Istent és jobb emberré válik ezáltal.” Az elhangzottak után érsek atya megszentelte a vizet, majd megáldotta a felújított templomot.

MEGÚJULT A LÓKÚTI TEMPLOM

Dr. Udvardy György érsek áldotta meg a felújított Szent Mihály főangyal-templomot Lókúton.

A templom idén ünnepelte felszentelésének 150. évfordulóját. A belső felújítás után szükségesnek érezték a templom külső renoválását is, ezért Fuchs Tibor plébános kérelemmel fordult a Veszprémi Főegyházmegyéhez és a falu lakosságához anyagi támogatásukért,

így ezt az évfordulót már a külsőleg is felújított templomban tudták megünnepelni.

A templom megáldása után dr. Udvardy György érsek mutatott be szentmisét Fuchs Tibor plébánossal.

Az ünnepi szentmisén a lókúti óvodások adtak rövid műsort valamint közreműködött az ajkai Jézus Szíve Templom volt énekkara, a Szent Cecília Kórus, karnagyuk Kövesiné Pasinszky Anna.

A szentmise végén Fuchs Tibor plébános megköszönte minden jelenlevőnek a részvételt valamint köszönetet mondott mindazoknak, akik hozzájárultak kétéves munkával vagy anyagi javakkal, hogy a templom és környéke megszépülhetett.

A XVIII. században alapították a falut. Eszterházyak birtokosként cseheket, tótokat, németeket telepítenek le. Zirci ciszterciek kezdik meg a lelkipásztori munkát, majd hol ferencesek, piaristák gondozzák a híveket. 1782-83-ban építik az első templomot, melynek boltozata 1859-ben beszakad. A most látható templomot 1868-69-ben építik. A templom Szent Mihály főangyal tiszteletére lett felszentelve.

EGYMILLIÓ CSILLAG A SZEGÉNYEKÉRT

December 1-jén Veszprémben indultak útjára a szeretet lángjai, hogy egy héten keresztül hívják fel a figyelmet a mélyszegénységben élőkre. Az ünnepi megnyitón részt vett Udvardy György veszprémi érsek, Écsy Gábor, a Karitás országos igazgatója, Márfi Gyula nyugalmazott veszprémi érsek, Polgárdy Imre, a Veszprém Megyei Közgyűlés elnöke, Porga Gyula, Veszprém Megyei Jogú Város polgármestere, valamint Szijártó László, a Veszprém-Főegyházmezei Karitás igazgatója.

Az ünnepség elején Szijártó László atya arra hívta fel a figyelmet, hogy az adventi időszak a szeretetnek és a családnak is az ünnepe. Mindannyian törekszünk arra, hogy jobban odafigyeljünk a másokra, és próbálunk segíteni, ahol csak tudunk. Ennek a rendezvénynek is ez a fő célja. Ezt követően jelképesen átadott egy ajándécsomagot Écsy Gábornak atyának, amelyből ötven darabot készítettek az önkéntesek a kárpátjai magyar gyerekeknek. Az ország számos pontjából érkező hasonló ajándécsomagokat, mintegy 500 darabot a következő hetekben juttatnak el a határon túli gyermekeknek.

„Istennek tudatos választása a szegény. Mi mindannyian rászorulunk arra, hogy lehajoljon felénk, hogy erőt öntsön tagjainkba, rászorulunk arra, hogy reményt, jövőt adjon számunkra.” – mondta köszöntőjében Udvardy György érsek. „Amikor az ünnepre készülünk, ugyanezt az isteni gesztust szeretnénk megjeleníteni közösségeinkben. Nem gondoljuk, hogy egy-egy ilyen készülődés során minden nehézséget meg tudunk oldani, de azt igen, hogy egy-egy segítség a reményt éleszti fel annak, aki ezt kapja, és mikor a remény újraéled bárkinek az életében, akkor kinyílik előtte az emberi méltóságnak, a kapcsolatnak, az életnek a lehetősége. Mi ezt szeretnénk adni!”

Écsy Gábor bemutatta az 1998-ban indult Egymillió csillag a szegényekért elnevezésű szolidaritási programot, amelynek célja minden országban közös: az összetartozás szellemének erősítése, az emberi szolidaritás érzésének erősítése. Figyelemfelhívás a társadalom peremére szorultak felé.

„Magyarországon a szolidaritás egy millió csillag, 2008. december 7-én ragyog fel először, és 1 hé-

A KARITÁSZ VÉDŐSZENTJÉRE EMLÉKEZTEK VESZPRÉMBEN

ten keresztül nap mint nap arra figyelmeztet, hogy vannak nálunknál sokkal szegényebb emberek, akiknek napi megélhetési gondjaik vannak; figyeljünk rájuk, segítsünk rajtuk.

A „Tárjátok ki a szíveteket” adventi segélyprogram-sorozat keretében zajló jótékonyági akcióban idén a Katolikus Karitás 12 egyházmegyei szervezete vesz részt, így az ország több mint 300 településén gyúlnak ki a szeretet lángját szimbolizáló mécsek. Így a szolidaritás fényei gyúlnak fel többek között az győri, székesfehérvári, egri, a szegedi, a pécsi, a kaposvári, az esztergom-budapesti, a veszprémi, kalocsa-kecskeméti, debrecen-nyiregyházi egyházmegyék területén a különböző falvakban és városokban december 1–8. között.

Az egy héten keresztül nap mint nap fellobban egyre több fény a körülöttünk élő szegényekre, a megélhetési gondokkal küzdőkre szeretné a figyelmet irányítani.

A gyertyákért felajánlott adományokból a Karitás a hátrányos helyzetűek téli megsegítésére fordítja. Ételosztások, élelmiszersomagok, kályhák és tűzifa nyújt majd valódi segítséget családok százainak.”

A szolidaritási hét december 8-án Pápán zárul majd.

Az ünnepség után Udvardy György érsek szentmisét mutatott be a Szent Mihály bazilikában Écsy Gábor országos karitás igazgatóval, Szijártó László főegyházmegyei karitás igazgatóval és Nagy Károly apát-plébánossal.

Árpád-házi Szent Erzsébet ünnepén a főegyházmegye számtalan templomában is kenyeret szentelnek és osztanak. A Veszprém-Főegyházmegyei Karitás az ünnepen évről évre másik veszprémi templomban ünnepel. Idén

Szijártó László atya, aki a pápai Szent Benedek plébánia plébánosi és a pápai kerület esperesi feladatai mellett ötödik éve a Veszprém-Főegyházmegyei Karitás igazgatója, Tornavölgyi Krisztián plébánossal mutatta be a szentmisét a veszprémi Árpád-házi Szent Margit templomban. Krisztián atya köszöntőjében a karitás védőszentjére emlékezett, akinek élete máig példa minden keresztény számára. Örömmel helyezte ki Szent Erzsébetnek ereklyéjét erre az alkalomra, mely az augsburgi püspök hagyatékából került az egyházközséghez. Ugyancsak tavaly nyáron került ide Szent Margit testvérenek, Szent Kingának is ereklyéje, így a szentmisét a három Árpád-házi szent ereklyéjének jelenlétében mutatták be.

Szijártó atya arra kérte a híveket, hogy gondoljanak a kenyér, a mindennapi kenyér értékére, ugyanis sokszor „kidobjuk” azt a szemétkébe. Felhívta a figyelmet, hogy a világ számos pontján éheznek, és mesélt egy nemrégiben vele megesett történetet. Idős emberekkel találkozott Balatonfüzfőn, akik arról beszéltek neki, ők soha életükben nem dobtak el kenyeret. Szijártó László hangsúlyozta, sok minden lehet felesleges, de a legszentebb, a kenyér, sohasem.

Az ünnepi szentmise után megáldották a Szent Erzsébetkenyereket, amiből mindenki vihetett haza.

Árpád-házi Szent Erzsébet

A középkor egyik legismertebb és legkedveltebb szentje, évszázadok óta nagy tisztelet övezi. Sík Sándor „a női eszmény megtestesülése”-nek nevezte őt. Árpád-házi Szent Erzsébetre emlékezünk liturgikus ünnepén, november 19-én.

Az Erzsébethez fűződő egyik legismertebb történet az úgynevezett rózsacsoda. Egy alkalommal kötényében kenyeret vitt a szegényeknek. Férje megállította, megkérdezte, mit visz benne. Erzsébet azt felelte, hogy rózsát, s amikor megmutatta kötényét, valóban rózsák voltak benne. E történet alapján az ábrázolásokon a rózsák váltak Szent Erzsébet legfőbb ikonográfiai attribútumává. Egy másik legenda szerint Erzsébet egyszer férje ágyába fektetett egy leprás koldust. Hazatérő férje a szobába rontva a megfeszített Krisztust találta az ágyban, és ekkor értette meg felesége „esztelen” szeretetét.

PÁPÁN ZÁRULT AZ EGYHETES SZOLIDARITÁSI PROGRAM

December 8-án Pápán zárták le az eseménysorozatot a Karitás munkatársai, önkéntesei.

Az ünnepség elején Szijártó László, a Veszprémi Főegyházmegye karitászszervezetének igazgatója köszöntőjében kitért arra, közös felelősségünk, hogy jobban odafigyeljünk a másokra, és próbáljunk segíteni, ahol csak tudunk. Ez Pápán különösen jól sikerült, hiszen amellett, hogy a város adhatott otthont ennek a programnak, a Karitás angyalbatyu ajándékgyűjtő akciójában is rengetegen vettek részt és pl. a tókerti városrész diákjaitól olyan kiemelkedően nagy mennyiségű adomány érkezett be, amely példaértékű.

Az eseményen megosztotta ünnepi gondolatait a felelősségvállalás szükségességéről Dr. Áldozó Tamás polgármester, majd Dr. Mail József apát-plébános és Zagyva Richárd országos karitás igazgató-helyettes.

A pápai záró eseményen elhangzott, hogy az akció keretében közel 300 településen több mint 30000 gyertya talált gazdára, melyeket az érdeklődők otthonaikba visznek, hogy karácsony szent estéjén meggyújtsák azt a nélkülözőkre gondolva. Az egész Európában megvalósuló, 1998-ban indult Egymillió csillag a szegényekért elnevezésű szolidaritási program célja

minden országban közös: az összetartozás szellemének erősítése, az emberi szolidaritás érzésének erősítése. Figyelemfelhívás arra, hogy a társadalom peremére szorultak felé forduljunk mindannyian és ki-ki a saját erejének megfelelően próbáljon segíteni másokon. Ez lehet egy gesztus, egy jó cselekedet, vagy bekapcsolódás a Karitás segítő munkájába pénzadománnyal. Magyarországon a szolidaritás egymillió csillaga 2008-ban indult el, azóta minden évben arra figyelmeztet, hogy vannak nálunk sokkal nehezebb sorsú emberek, figyeljünk rájuk.

Az ünnepi szavakat és az akciót bemutató köszöntők

között a pápai Szent Benedek kórus adventi készületünket segítve egyházi énekekkel mélyítette a résztvevőkben a szolidaritás gondolatait.

A program alatt mécsesekből formálták meg a Karitás önkéntesei a szeretet lángját jelképező Karitás logót, a lángoló keresztet.

A gyertyákért felajánlott adományokat a Karitás a hátrányos helyzetűek téli megsegítésére fordítja. Ételosztások, élelmiszersomagok, szeretetvendégségek, kályhák és tűzifa nyújt majd valódi segítséget családok százainak.

A Karitás adventi programsorozata azonban az akció befejeztével nem zárult le, ugyanis tart még az Angyalbatyu adománygyűjtés. Pénzadományokkal is lehet még csatlakozni a segítő programokhoz online adományozással és a 1356-os adományvonal hívásával is. Az önkéntesek pedig egész éves folyamatos karitatív munkájuk után az év utolsó heteiben sokszoros erővel és kitartással munkálkodnak azon, hogy örömet, reményt és tényleges segítséget vigyenek mások életébe.

Katolikus Karitás

KARÁCSONYI MENÜ

Ha karácsony, akkor egészen különleges finomságok kerülnek az asztalra. Igaz ez nemcsak keresztény körökben, hanem ott is, ahol ez az ünnep elveszítette eredeti értelmét. Hány meg hány háziasszony készül napokon-heteken keresztül csak azért, hogy méltó étek ékesítsék az ünnepi asztalt! Mert az ünnepi étekben megsejtenek valami istenit. Ez persze így kicsit eretnekgyanús kijelentés; mai, felvilágosult, elvilágiasodott és racionálisan gondolkodó emberek pedig inkább csak mosolyognak rajta. Pedig az étkezés, az ünnep és Isten sokkal közelebb állnak egymáshoz, mint sejtenénk.

Mindez nem új keletű. Az első keresztények rengetegszer kerültek szembe ezzel az összefüggéssel – ott is, ahol ez több nehézséget, mint örömet okozott. A sokistenhit virágzása ugyanis termékeny talajt biztosított a legkülönbözőbb kultúrszoknak, amelyek között rengeteg olyat is találunk, ami szorosan kapcsolódik az étkezéshez. Alig volt olyan istenség (keresztény szempontból bálvány), akinek ne áldoztak volna különböző ételeket vagy legalább bizonyos állatokat. Egy-egy áldozat után pedig az áldozók nagy lakomára ültek össze, ahol az áldozat egy részét elfogyasztották – ezzel lépve közösségre az adott istenséggel. A legtöbb állatot éppen áldozati céllal vágták le – jóval többet, mint amennyit az áldozatot bemutatók el tudtak volna fogyasztani. A maradék ment a henteshez, ahol szinte kizárólag bálványoknak áldozott portékát lehetett csak kapni.

Az első keresztények fel is tették a kérdést: Szabad ilyet enni? Amit bálványoknak áldoztak fel? Vagy részt szabad esetleg venni egy-egy kultikus lakomán, amely az akkori társadalom kiemelkedő pillanata, s így a tanúságtétel helye is lehetett? Voltak, akik inkább lemondtak mindenmű húsféléről, csak azért, hogy ne legyen közükhöz a bálványokhoz. Mások pedig – tudva, hogy csupán egyetlen Isten létezik – nyugodt szívvel lakmároztak a kultikus lakomákon. Nem nehéz elképzelni, mekkora feszültség fakadt ebből egy-egy városi egyházközségben, amelyhez akkoriban mintegy harminc-negyven ember tartozott.

E kérdésekről ma aligha tudnánk, ha Szent Pál apostol nem foglalkozott volna vele oly sokat, s nem említette

volna meg a Korintusiaknak írt első levele tizedik fejezetében. Itt azonban nemcsak a problémát látjuk, hanem azt is, hogyan válaszol minderre Pál. Ő ugyanis távol áll attól, hogy felszínesen ítéljen meg dolgokat – ehelyett szeretett a kérdések mentén a mélybe ásni, ahol Krisztus felől szemlélte a problémát és adott igazi keresztény, azaz krisztusi választ. Ezzel kapcsolatban ma nem is annyira a bálványoknak áldozott eledelokkal kapcsolatos konkrét útmutatásai érdekesek (vö. 1Kor 10,25-30), hanem az ezzel kapcsolatos érvelése. Az apostol ugyanis tudja, hogy van egy olyan kultikus étkezés, amelyet minden keresztény ismer – ez pedig a szentmise.

Éppen a szentmise az a rituális lakoma, ahol Krisztus testét vesszük magunkhoz, aminek két lényeges következménye

van. Először is a megtört kenyér egység Krisztus testével (1Kor 10,16). Krisztus teste itt is az ő egész személyére vonatkozik. Így itt egységbe kerülünk Krisztus egész életével: megtestesülésével, amelyet karácsonykor ünneplünk, egész életével, gyógyításaival és tanításával, valamint önátadásával a kereszten és végül feltámadásával. Egyetlen áldozáskor sem kapunk ennél kevesebbet. Ám ez az éremnek csupán az egyik oldala, mert a szentmisén történik még valami: mivel sokan egy ke-

nyérből (azaz Krisztus testéből) részesülünk, az egész közösség is egy testté lesz (vö. 1Kor 10,17). Akik Krisztus testét magukhoz veszik, egészen eggyé lesznek. Nem lesznek egyformák, nem fognak ugyanúgy gondolkodni, megmaradnak a különbségek, de együtt jelenítik meg Krisztus testét. Így a szentmise és benne az áldozás ma is a nagy egység szentsége: ez kapcsol be bennünket Krisztus testébe – részesít Krisztus életéből és tesz bennünket is az ő tagjaivá.

Karácsonykor e nagy egység egyik jelentős pillanatát ünnepljük: Krisztus magunkra veszi a mi testünket, hogy majd éppen ezzel ajándékozzon meg bennünket. S a karácsonyi ízkavalkád tudva-tudatlanul megpróbálja felidézni a legtartalmasabb táplálékot: magát Krisztust, aki ma is ételként adja magát nekünk. S amint az ő teste egységbe akar vezetni bennünket, úgy minden ünnepi étkeknek ez az egység az igazi célja és beteljesedése.

Csernai Balázs atya

A KARÁCSONYI TITOKRA HANGOL BENNÜNKET

Közeleg karácsony ünnepe, amelyet azonban megelőz az adventi készülődés. A lelki felkészülést is segíti a Szalézianum betlehemi jászol kiállítása, melyet idén ötödik alkalommal szerveztek meg A Magyar Kézművességért Alapítvánnyal (AMKA) együttműködve.

Rendhagyó módon két különböző pályázatra érkezett művekből nyílt meg az idei kiállítás a Szalézianumban december 6-án, pénteken. A megnyitót a szomszédos ferences templomban tartották, ahol a Padányi Katolikus Iskola alsós énekkarának műsora örvendeztette meg a megjelenteket.

Udvardy György érsek és Fábry Zoltán, az AMKA elnöke mondott köszöntőt a megnyitó ünnepségen.

Immár ötödik alkalommal az AMKA és a Szalézianum közös szervezésében valósult meg a betlehemi jászolkiállítás, mely különböző természetes anyagokból (fa, agyag, szalma, termények, stb.), eltérő stílusokban készült betlehemi jászolokból álló közel 30 válogatott művet tartalmaz. A kiválasztott alkotások az AMKA által idén már 26. alkalommal meghirdetett országos betlehemi jászol pályázat anyagából kerültek ki. A pályázatra a különböző mű-

vészeti ágak képviselői mellett amatőrök is jelentkezhetek, és a kiállítók között minden évben egyaránt képviselteti magát a kisgyermekektől kezdve a nyugdíjasokig minden korosztály.

Emellett a Szalézianum a Szent Mihály Plébániával a veszprémi várban zajló „Advent a várban” rendezvénysorozathoz kapcsolódva hirdetett pályázatot. A Veszprémi Főegyházmegye oktatási intézményeiből érkezett mintegy 200 alkotás, melyekből félszáz betlehem-ábrázolás került díjazásra és kiállításra. Ennek nagyrésze rajz vagy festmény, viszont számtalan különleges és egyedi anyagokból készült betlehem is található, pl. a fa, a karton mellett gyurma és lego felhasználásával készült alkotások is díjazásra kerültek.

Dr. Udvardy György érsek megnyitó beszédében örömet fejezte ki a betlehem-készítő pályázattal kapcsolatban, ami már a karácsonyi titokra hangol bennünket.

„Arra készülünk, akár közösségben, akár külön, ki-kí a lélek csendjében szeretne közelebb kerülni ahhoz, hogy Isten az ő fiában, Jézus Krisztusban emberré lett. Olyanná lett, mint mi. Ugyanakkor ennek a nagy isteni szeretetnek van egy másik üzenete is – ami nagyon aktuális napjainkban – Jézus Krisztus, az Isten fia mindenről lemondott, semmit nem birtokolt, úgy lépett be a világba, hogy semmi sem az övé. Nagyon fontos üzenete van: családban született. Az apa, az anya a maguk szeretetével, a gyermek elfogadásával, nevelésével a Szentháromság egy Isten szeretetét teszik jelenvalóvá és valójában ez az isteni és emberi titok egyszerre az, ami karácsony kapcsán megérint bennünket. Jézus Krisztus születésével minden vágyunk beteljesedik. Amikor készü-

lünk erre az ünnepre, számunkra a vallási hagyományban a betlehem készítése gyönyörűen segít kibontani ezt a titkot, ami a karácsony titka. Általában a betlehemek úgy ábrázolják Jézust, Máriát, Józsefet, a hozzájuk érkező pásztorokat, az otlévő állatokat, hogy egy nyitott teret hoznak létre, ebbe a nyitott térbe mi be tudunk tekinteni, valójában hív bennünket: „Lépj be!” „Keress meg a helyedet ebben az alkotásban!”, ezért is tartom jónak és köszönöm a szervezőknek a pályázatot, aminek segítségével felnőttek is, gyerekek is a nagy titokról elmélkedhetnek. Mit jelent, hogy az Isten belépett az életünkbe és bevon bennünket a saját életünkbe? Kívánom, hogy mindazok, akik pályamunkát készítettek – akár díjazottak, akár nem – legyenek nagyon boldogok, mert ezt az isteni titkot szemlélhették. Legyenek nagyon boldogok azért is, mert a karácsony számunkra biztos, hogy gondolatot, érzelmeket, akaratot formáló ünnepként jelenik meg! Gratulálok a díjazottaknak és gratulálok mindenkinek, aki vette a fáradságot, hogy alkotással induljon ezen a pályázaton, hiszen ezáltal megajándékozta a többieket, bennünket. Hálásan köszönöm ezt és mivel még igen messze vagyunk karácsonytól, ezért áldott készületet kívánok mindenkinek! Legyen bátorságunk ebbe a titokba belemélyedni!”- zárta beszédét a főpásztor.

Ezt követően Fábry Zoltán, az AMKA elnöke köszöntőjében a betlehemi jászol kiállítás eredetéről mesélt.

A betlehemi jászol mozgalom 26 éve indult útjára Magyarországon, és most már az ország majdnem minden városában, településén van ehhez hasonló kiállítás, de Veszprém mindenképpen büszke lehet, mert ők voltak öt évvel ezelőtt az elsők, akik ezt magukénak vallották és idehozták és kiírtak egy pályázatot, hogy az itt élő alkotók is ezen a pályázaton részt vehessenek – hangsúlyozta az elnök.

Az ünnepi köszöntések után Udvardy György érsek és Nagy Károly apát, kanonok, plébános adták át a legszebbnek ítélt 14 alkotás készítőjének az ajándékot.

A betlehemi jászol kiállítás 2020. január 9-ig tekinthető meg a Szaléziánumban.

ISTEN SEGÍTSÉGÉVEL ÉS EMBERI IGYEKEZETTEL

„Újrakezdés 964, 300 és 25 évvel ezelőtt” – fogalmazta meg Erdő Péter bíboros, prímás Tihany üzenetét Szent Ányos ünnepének jubileumi szentmiséjén november 16-án. A tihanyi ünnep hálaadás volt mindazokért, akiknek köszönhetően az apátság országos hírű lelki és kulturális központtá vált.

Az ünneplőket Mihályi Jeromos konventuális perjel köszöntötte, kiemelten a főcelebráns Erdő Péter bíborost, valamint Michael August Blume SVD érseket, Magyarország apostoli nunciusát, Várszegi Asztrik OSB emeritus főapátot, Fazakas Z. Márton OPraem apátot, Bérczi Bernát ciszterci apátot, végül minden, a közösséggel ünneplő szerzetes- és paptestvért, a tihanyi híveket és a bencések népes barát- és vendégseregét.

Háromszáz éve, 1719-ben került vissza az apátság a magyar bencések tulajdonába, és huszonöt éve, 1994-ben kapta vissza a Magyar Államtól a tihanyi apátságot és környezetét a Magyar Bencés Kongregáció.

Erdő Péter bíboros, esztergom-budapesti érsek úgy fogalmazott, hogy jeles évfordulót ünnepel a Tihanyi Bencés Közösség, de nagy öröm ez az alkalom az egész Magyar Egyház számára is. 300 évvel ezelőtt, 1719. október 12-én került a Tihanyi Bencés Közösség Pannonhalmához. Akkor újra a magyar bencések népesíthették be ezt a régi apátságot. -Szent ez a hely

számunkra, mert arra emlékeztet, hogy hogyan tud Pannóniában elpusztulni, és aztán mindig újraszületni a kereszténység, fogalmazott a bíboros, prímás. Erdő Péter rámutatott, Szent István király megszervezte az egyházat, és őszinte, személyes hittel karolta fel a missziót. Halála után a polgárháború, majd a pogány lázadás újra megkérdőjelezte, hogy lehet-e otthona a kereszténységnek ezen a vidéken.

Ez a hatalmas munka I. András nevéhez fűződik, aki helyreállította a kereszténységet, és 1055-ben sor került a Tihanyi Apátság megalapítására. Az 1500-as

évektől az 1700-as évek elejéig szünetelt a kolostor működése, majd 1950-ben újra elvették az apátságot, és csak az 1990-es években indulhatott újra a szerzetesi élet.

Húsz évvel ezelőtt ez a központ már perjelség rangjára emelkedett, ma önálló monostor. A liturgián Mihályi Jeromos tihanyi perjel külön köszöntötte a híveket, majd a közösség elmúlt 25 évéért adott hálát. Mint mondta, kiemelt köszönet illeti Korzenszky Richárd perjelt, ugyanis vezetése alatt sok munka és küzdelem árán megújult a barokk templom és monostor.

A szentmise végén Erdő Péter bíboros, érsek, és Mihályi Jeromos perje kitüntetését adott át Bischof Péternek, a Bencés Diákszövetség veszprémi területi egysége vezetőjének, és Csizmazia Zsoltnak, az apátsági templom sekrestyésének, a ministránsközösség elhivatott vezetőjének. A liturgia előtt „Utazás a 18. századba” címmel, különleges idegenvezetéssel vehettek részt az érdeklődők, akiket Barkó Ágoston, a Tihanyi Bencés Apátsági Múzeum igazgatója vezette be az apátság fordultatos történetébe, a barokk templom, a királyi-, és szerzetesi kriptá, a barokk kórus, az újonnan restaurált, 18. századi liturgikus tárgyak bemutatásával.

Az ünnepi szentmisén a Tihanyi Bencés Iskola kórusa énekelt.

ISTEN EREJE!

Hol vannak az isteni fények? Hol van a glória? Hol vannak az angyali énekek? Csak a jászol van előttük, a szegénység jele és benne a századok óta várt Messiás él, ott reszket az emberek között. A remény valósággá lett! És ennek a jelnek ad Isten minden más garanciánál erősebb bizonyító erőt. Akárcsak a kereszt fája a Golgotán. Az sem a dicsőség, hatalom jele, hanem a megaláztatás és a szenvedés. Mégis Jézus csodálatos vonzerőt adott neki. Csak az Isten kezében tud a jeltelenség jellé válni! Mert akárhogy is forgatjuk a dolgot Jézus ezzel a két eszközzel hódította és hódítja meg a világot: a jászollal és a kereszttel.

Isten sehol nem mutatkozott gyöngébbnek, mint a jászolban és a kereszten, mégis ez a kettő az ő ereje! A pásztoroknak a korábban látott angyalfények világították meg a barlangistálló rideg és nyirkos sötétségét és a jászolban fekvő kisedet sírásába beleremegett az egész teremtés. Az Ige testté lett! Jézus emberi nyelvre fordítja le az Istent, feltárva az emberek iránti végtelen szeretetét. Megtestesíti az Örök Szeretetet és saját személyében élőnek és tapinthatónak mutatja be. Érted is megszületett, egészen közel jött hozzád, megérinthez az emberré lett Istent!

A világra lépő Isten Fia, mint minden más ember, családi közösségbe akart beilleszkedni. Amikor emberré lett, a mindenki által járt utat akarta követni: hazát és földi családot akart magának. Az Egyház a Szent Családot példaképpül állítja a keresztény családok elé. A család Isten ajándéka, melyet az ő áldása kísért a teremtés hajnala óta. Saját képére teremtette a férfit és a nőt, és sajátos feladatot adott nekik. Isten tervéhez kapcsolódik, hogy teremjen az embernek segítőtársat, aki hasonló hozzá. Így olvassuk a Teremtés könyvében azt az alapvető igényt, melyen a férfi és a nő házastársi egységre nyugszik, és a család élete. Az ember közösségi lény, ahogy Isten is közösség a Szentháromságban. Az embert nem magányra teremtette, szüksége van a másik emberre. Ennek igénye mélyen a lelkében gyökerezik.

Csak az ember tud kapcsolatba lépni másokkal, megtalálva önmagát az önátadásban. Ezért nem elégszik meg pusztán funkcionális kapcsolatokkal. Olyanra van szüksége, mely gazdag bensőségességben, érdek nélküli és adakozó. Ezek alapvetően a családban valósulnak meg. Az emberi élet abból a kapcsolatból bontakozik ki és születik újjá, amellyel a férfi és a nő felismeri, hogy egymás számára teremtettek, és elhatározzák, hogy egzisztenciájukat egy közös élet-tervbe olvasztják össze: "Ezért a férfi elhagyja apját és anyját, és feleségéhez ragaszkodik, és a kettő egy test lesz". Egy test! Hogy is ne ragadhatna meg ennek a kifejezésnek az ereje? A biblikus kifejezés: "test" nem csupán az ember fizikai létét idézi fel, hanem teljes önazonosságát lélekben és testben. Amit a házastársak megvalósítanak, az nem csupán testi egység, hanem személyeik valóságos egysége. Olyan mély egység, mely valamilyen módon a Szentháromság egységének visszatükröződésévé teszi őket.

Hallom, ahogy mondod: „Vannak nehézségek, problémák!” Igen vannak, de Jézus megígérte, hogy a házaspárok megkapják a legyőzésükhöz szükséges minden kegyelmet. A szentségi házasságban tehát tanúságot teszték a világ előtt az erős és feloldhatatlan szeretetről, amellyel Krisztus szereti az egyházat, ahogy Pál apostol mondja. Ahogy a Szent Család bár kivételes küldetést kapott, ugyanazt az utat járta be, mint ti, öröme és fájdalmak között, remények és csüggedések között, mindig Isten akaratában élve. Legyenek családjaink egyre előbb közösségek, ahonnan naponta dicséret száll Istenhez, és a szeretet-áldozat megújító folyama árad a társadalomra. A világ tele van botránkozó keresztényekkel. Csodatévő Istenben hisz, de Isten nem tesz csodát, és emiatt botránkozik. Jézus már a csodákat követelő Kísértőnek is ellenállt: nem változtatta a köveket kenyerekké és nem vetette le magát a magasból. A jelet kérő farizeusoknak Jónás jelét ígéri, amely nem más, mint a három napos sírban fekvése. Az Istentől való el-

hagyatás jeltelenségében hal meg. Ez a csodátlanság már a betlehemi barlang szegénységében kezdődött. Mint Szent Pál fogja Krisztusra utalva mondani: „Ő a gazdag, értetek szegénnyé lett, hogy szegénysége által meggazdagodjatok.” Nekünk is ezt üzeni: Fennakadás és botránkozás nélkül higgyetek Isten nagyságában és jóságában, mert csodátlanság is választottaival van az Isten, aki erőt és vigasztalást ad az elhagyatottságban. Az Úr minden nap veled van! Csak ne a rendkívüliségekben keresd, hanem a megélt szeretet embertől emberig tartó apró rezdüléseiben: egy mosolyban, kedves szóban, segítő kézben ismerd fel őt!

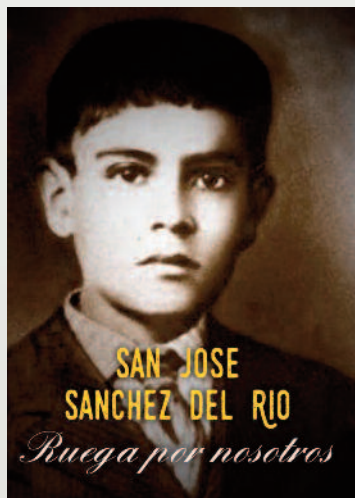
József is ezt tette. A názáreti mesterember hitének védelmében így bontakozik ki az Üdvözítő élete. Az alázatban és szolgáló szeretetben végrehajtott megváltás nem imponál az emberek többségének. Éppen ezért szeretnék kivonni magukat alóla, vagyis menekülnek a kereszténységtől, vagy kialakítják a sajátos útjukat: „Vallásos vagyok a magam módján.” – mondják. Hozzájuk küldi Isten kegyelmének angyalát, amint Józsefhez is elküldte, és biztatja ma is az embereket: Ne félj! A Józsefet megszólító angyal így lesz karácsonyi angyallá számokra is, és arra kér, hogy vállald a neked sokszor oly érthetetlen, erőidet és képességeidet felülmúló látszó Isten-szolgálatot! A karácsonyi titok már a húsvétot is megvilágítja, rámutat annak eredetére és születésére, aki a világ üdvösségéért majd meghal a kereszten. Ő az Isten Fia a megtestesült Ige, az Isten Báránya, aki elveszi a világ bűneit!

„Ma megszületett az üdvözítő, az Úr Krisztus.” A jövődőlés túlmutat a zsidók messiás-várásának hagyományán és fényt vet Betlehemre, ahol nem egy hatalmas király, hanem az emberré lett „hatalmas Isten” született meg: „gyermek” született „Fiú” adatott nekünk. Amikor a jövődőlés történelemmé vált, felragyogott az éjszakában az Isten fénye: a Megváltó megszületett!

Földi István atya

LA CRISTIADA

90 éve fejeződött be a Cristero-háború, a mexikói keresztényüldözés miatt kitört polgárháború

José Luis Sánchez del Río (1913–1926) világi vértanú alig tizennégy évesen halt vértanúhalált a Cristero-háborúban

A Cristero-háború Mexikó történelmének sokáig elhallgatott fejezete volt. Gyökerei a 19. századi liberális antiklerikális intézkedésekben és az 1910-es években kibontakozó mexikói forradalom történetében keresendők. Az 1929. évi állam és egyház közötti megegyezés csak formálisnak tekinthető, az 1930-as években egy újabb, második Cristero-háború következett.

Plutarco Elías Calles mexikói miniszterelnök (1924–1928) intézkedései nyomán az 1920-as évektől a mexikói egyház üldözést szenvedett. A Cristero-háború (1926–1929) a mexikói kormány nyíltan egyházellenes, az ország szekularizálására irányuló intézkedései – az egyházi vagyon állam általi kisajátítása, a kormány antiklerikális politikája, valamint a parasztok földigénye – miatt robbant ki.

Az 1917. évi querétarói alkotmánnyal – amely lezárta a Porfirio Díaznak, Mexikó leghosszabb hivatalban lévő elnökének (1876–1911) diktatórikus rendszere ellen 1910-ben kitört mexikói forradalmat – megkezdődött az oktatás szekularizációja, nem lehetett szerzetesrendeket alapítani, a templomok a hatóság felügyelete alatt álltak. Az alkotmány nem ismerte el jogi személyeknek „az egyházaknak nevezett vallási gyülekezeteket,” valamint a házasság szentségét civil szövetségként értelmezte. Az egyház és az egyházi sajtó nem nyilváníthatott véleményt politikai ügyekben. Az egyház a korábban egyházi tulajdont képező földterületeit is elveszítette. Ez az alkotmány volt az alapja az 1920-as évek Mexikójában a Cristero véres polgárháborúnak. Azonban már az 1857. évi liberális alkotmány is ellehetetlenítette az egyházat. Ezt követően a katolikus I. Miksa (1863–1867) mexikói császár sem lehetett támasza a katolikusoknak.

Az 1917. évi alkotmány ellenére a mexikói nép valósággyakorló, hívő és a katolikus hit iránt elkötelezett maradt. Plutarco Elías Calles 1926-tól életbe léptette az úgynevezett Calles-törvényt, amelynek értelmében betiltották a nyilvános egyházi szertartásokat, bezárták az összes egyházi, szerzetesi kézben lévő iskolát, a papság létszámát korlátozták, papokat száműztek, megtörtént az egyházi vagyon elkobzása. A mexikói katolikus püspöki kar 1926. július 31-én, a Calles-törvény érvénybe lépésének napján azonnal felfüggesztette a vallási szertartásokat, az első kivégzések után a püspökök a plébánosokat is visszarendelték a plébániáikról. Mivel a mexikói katolikus egyház az 1920-as években megosztott volt, a törvény megítélésében a püspöki kar sem képviselt egységes álláspontot: voltak, akik békét kerestek a kormánnyal, voltak, akik szembenállást tanúsítottak,

José Luis Sánchez del Río (1913–1926) világi vértanú alig tizennégy évesen halt vértanúhalált a Cristero-háborúban

sőt a fegyveres konfliktust is támogatták. A háborút támogatók között volt az alsó papság döntő többségén kívül José Mora y del Río, a mexikói püspöki kar feje, Francisco Orozco y Jiménez és Jesús Manríquez y Zárate. Két katonapap tábornoki rangra emelkedett: Aristeo Pedroza és José Reyes Vega. A Vatikánban ekkor három, a fegyveres konfliktust is jóváhagyó mexikói püspök tájékoztattott a mexikói történekekről. A Vatikán bár nyíltan nem támogatta a Cristero-felkelést, de anyagi támogatást nyújtott a felkelést vezető Vallásszabadság Védelmének Országos Ligája egyesült államokbeli apostoli delegáltján keresztül, és diplomáciai nyomást gyakorolt a mexikói kormányra. Magyarországon 1928 februárjában mások mellett Serédi Jusztinián esztergomi érsek, hercegprímás, Bangha Béla jezsuita szerzetes, teológus és Apponyi Albert, a Magyar Királyság egykori vallás- és közoktatásügyi minisztere szólalt fel a mexikói keresztényüldözés ellen.

A pápa 1925-ben bevezette Krisztus király ünnepét, a felkelők innen kapták a nevüket: Cristero, azaz Krisztus katonája. Az első összecsapás során 1926-ban négyszáz fegyveres keresztény elbarikádozta magát a Guadalupei Szűzanya templomában. A guadalupei bazilikában őrzött 16. századi Mária-ikon, a Guadalupei Miasszonyunk 1737-től Mexikó, 1910-től Latin-Amerika, 1935-től a Fülöp-szigetek védőszentje. Az aranyködbe burkolózó Szűzanya 1531. december 9-én jelent meg egy indiánnak, Beszélő Sasnak, aki a keresztségben a Juan Diego nevet kapta. A Madonna arra szólította fel az indiánt, menjen a püspökhöz, s kérje, hogy emeljenek templomot e helyen. December 12-én a Szűzanya virágokat küldött neki, melyek átadásakor a köpenyen, melyben a virágokat Juan az ölében vitte, csodálatos módon megjelent Mária képe. A kegykép ezért egy indiánköpenyre festett kép. A jelenés helyén épült fel a Miasszonyunk-bazilika 1709-ben. Juan Diegót II. János Pál 2002-ben szentté avatta. A mexikói függetlenségi háború végén, 1821-ben a Guadalupei Miasszonyunk oltalma alá került az ország. 1910. augusztus 24-én X. Pius pápa a Guadalupei Szent Szűzet egész Latin-Amerika égi patrónájává nyilvánította.

A katolikus papok letartóztatása és száműzése után a Vallásszabadság Védelmének Országos Ligája vezette a felkelést, tagjai elsősorban fiatal középosztálybeliek voltak. (Tagjai 1926 őszére már 800 000 főt számláltak, közöttük 500 000 tag nő volt. A nők gon-

A Guadalupei Miasszonyunk a mexikói guadalupei bazilikában őrzött 16. századi Mária-ikon. 1910-től a Guadalupei Szent Szűz egész Latin-Amerika égi patrónája, 1935-től a Fülöp-szigetek védőszentje

Manuel de Arellano (1662–1722): La Virgen de Guadalupe (A Guadalupei Szent Szűz). 1691. Olaj, vászon. Los Angeles County Museum of Art, Los Angeles

dokodtak az élelmiszer-, ruha-, gyógyszerellátásról, a fegyver- és lőszerbeszerzésről.)

A Cristero-felkelés Közép-Nyugat-Mexikó területén zajlott, Jalisco és Michoacán államokban. A háború kezdetben gerilla hadműveletekből állt, hiszen a felkelés katonai szempontból szervezetlen volt, 1927-től azonban már a Nemzeti Felszabadító Hadsereg harcolt. A reguláris katonai szervezet kialakításában nagy szerepe volt Enrique Gorostieta (1890–1929) tábornoknak. Gorostieta ateista volt, de támogatta a vallásszabadságot.

XI. Pius pápa (1922–1939) 1926. évi Iniqui Afflictisque kezdetű enciklikája elítélte az 1917. évi mexi-

kói alkotmány antiklerikális vonatkozásait. A pápai állam politikai értelemben azonban csak 1929-től szólhatott bele a mexikói konfliktusba, mivel politikai helyzete csak akkor rendeződött: 1929. február 11-én a lateráni egyezmény megkötésével ismerte el az olasz államfő, Benito Mussolini Vatikán Államot. A mexikói püspöki kar vezetője, illetve az új apostoli delegált és a mexikói elnök között 1929. június 12-én kezdődtek meg a tárgyalások. A Vatikán számára a megegyezés csak tolerálható volt, és semmiképpen sem végleges megoldás. Az állam és az egyház közötti konfliktus rendezésében jelentős közvetítő szerepe volt az Egyesült Államok nagykövetének, Dwight Whitney Morrownak is.

Az antiklerikális törvényeket a továbbiakban nem alkalmazták, de nem is törölték el, a főpapság a felkelőket a fegyverletételre szólította fel. A valóságban azonban közel 1500 Cristero-parancsnokot fogtak el és öltek meg a megállapodás után. Ezért az 1930-as évek végén a kevésbé véres második Cristero-háborúval folytatódott a felkeléssorozat. 1932. szeptember 29-én a pápa Acerba animi auxitudo kezdetű enciklikájában megbélyegezte a mexikói kormányt, amiért az megszegte a megállapodást. A mexikói egyház helyzetét 1940-ben Ávila Camacho mexikói elnök (1940–1946) rendezte véglegesen.

A Cristero-háború gyermek világi vértanújának és a több ezer keresztény mártírnak állít emléket a Dean Wright által rendezett *La Cristiada /Cristeros. For Greater Glory: The True Story of Cristiada/* című 2012-ben készült mexikói háborús filmdráma. José Luis Sánchez del Río (1913–1926) világi vértanú alig tizennégy évesen halt vértanúhalált brutális kínzások után „Viva Cristo Rei!”, vagyis „Éljen Krisztus Király!” és „Éljen a Guadalupei Szűzanya!” felkiáltással, mert nem volt hajlandó megtagadni hitét. Az ifjú vértanút XVI. Benedek pápa 2005-ben boldoggá, Ferenc pápa 2016. október 16-án szentté avatta.

Magallanes Szent Kristóf (Cristóbal Magallanes Jara, 1869–1927) 24 társával együtt szentté avatott mexikói plébános több alkalommal felszólalt a béke mellett, a Calles-törvény ellenére a szeminárium bezárását követően papneveldét nyitott, a kormány tiltása ellenére szentmisét mutatott be, ezért letartóztatták és tárgyalás nélkül elítélték. Káplánjával, Caloca Ágostonnal együtt 1926 májusában végezték ki. szent II. János Pál pápa 24 társával együtt 2000. május 21-én szentté avatta. A filmben az idős Peter

O’Toole alakítja Magallanes Szent Kristófot. XVI. Benedek pápa később tizenhat vértanút boldoggá avatott, akik közül nyolc személyt megformálnak a filmben színészek.

A filmet Dean Wright rendezte. A történetet Michael Love írta a konkrét történelmi eseményekre alapozva. Az alkotást 2012. március 20-án mutatták be a Vatikánban. Enrique Gorostieta tábornok szerepében Andy García Oscar-díjas színész, további főszerepben Eva Longoria Golden Globe-díjas színésznő, Magallanes Szent Kristóf szerepében Peter O’Toole, José Luis Sánchez del Ríót Mauricio Kuri alakítja. További főbb szerepekben Santiago Cabrera (José Reyes Vega atya), Rubén Blades (Calles miniszterelnök), Oscar Isaac (Victoriano ’El Catorce’ Ramirez), Eduardo Verástegui (Anacleto Gonzales Flores). A rendezés hitelesen és drámai érzékkel ábrázolja a mexikói nép, a keresztények kálváriáját a 20. század első felében.

Udvarhelyi Erzsébet

La Cristiada /Cristeros. For Greater Glory: The True Story of Cristiada/ Mexikói háborús filmdráma, 145 perc, 2012

American Latino Media Arts díjjal és két MovieGuide díjjal jutalmazott alkotás

„A film témája, a vallásszabadságért való küzdelem, nagyon fontos és aktuális ma is, amikor a Közel-Keleten keresztényeket gyilkolnak hitükért.” (Pablo José Barroso, a film producere)

Rendező: Dean Wright, forgatókönyvíró: Michael Love, zeneszerző: James Horner, operatőr: Eduardo Martínez Solares, vágó: Richard Francis-Bruce, Mike Jackson, szereplők: Andy García, Mauricio Kuri, Adrian Alonso, Oscar Isaac, Eva Longoria, Santiago Cabrera, Rubén Blades, Bruce McGill, Catalina Sandino Moreno, Eduardo Verástegui, Néstor Gastón Carbonell, Bruce Greenwood, Peter O’Toole, Joaquín Garrido, Karyme Lozano, Alma Martinez, Andrés Montiel

NÉHÁNY SZÓ A KERESZTÉNYÜLDÖZÉSEKRŐL

„Ha engem üldöznek, titeket is üldözni fognak” – mondta Jézus tanítványainak (Jn 15,20). E prófétai szavak megvalósulása végigkíséri az Egyház életét. Ennek igazolására felsorolok néhány tény.

313-ig, a milánói ediktum kiadásáig majdnem minden pápa vértanú lett. Az első három lemondott pápa (Pontianus – Silverius – I. Márton, mindhárman szentek) – számkivetésben halt meg. – Ez lett a sorsa V. Benedeknek (964–966), Szent VII. Gergelynek (1703–1085) és VI. Piusnak (1774–1799) is. Az üldöztetést jelzi a pápák avignoni fogása is, amely 1309-től 1377-ig tartott: összesen hét pápa volt a francia királyok foglya. VII. Pius pápa 1809–1814 közt Napóleon foglya volt, ugyancsak Franciaországban. (Őt egyébként magyar huszárok kísérték vissza Rómába.)

A II. Vatikáni Zsinat után számos „egzotikus szent” került be a világegyház naptárába. Ezek többsége tőlünk távol eső országokban szenvedett vértanúságot:

1. Február 6-án emlékezünk meg Miki Szent Pálról és 25 társáról, akiket Japánban feszítettek keresztre.
2. Szeptember 8-án van Ruiz Szent Lőrincnek és 15 társának emléknapja. Ők ugyancsak Japánban szenvedtek vértanúságot 1633–1637 között.
3. November 24-én idézzük fel Dung-Lac Szent András alakját, aki 117-ed magával Vietnámban szenvedett vértanúhalált.
4. Július 9-én üljük Zhao Szent Ágoston és társai, kínai mártírok emlékét. Köztük voltak püspökök, papok és világiak, fiúk, lányok, még gyermekek is.
5. Szeptember 30-án üljük meg Kim Taegon Szent András, Csong Haszang Szent Pál és 101 társuk emléknapját. Őket Koreában ölték meg 1839–1866 között.
6. Június 3-án 22 ugandai vértanúra emlékezünk: Charles Lwangára és 21 társára: 13–24 év közti fiatalokra, akik közül páran pár nappal haláluk előtt keresztelkedtek meg. Néhányukat száraz kékébe csomagolva élve elégették.
7. Május 21. Magellán Szent Kristófnak és társainak emléknapja. Ők 1920 és 1930 közt áldozták életüket Krisztusért. Nekik állít emléket a La Cristiada című film. A mexikói kivégzett áldozatok száma kb. 5300 volt. Közülük kb. 5000 világi hívő volt.

De ha már a nagy számoknál tartunk, meg kell említenünk, hogy Japánban több ízben voltak tömeges kivégzések is. 1614 és 1630 közt 4045 keresztényt végeztek ki hitükért. – Ugyancsak Japánban 1637–1638 között, a Sim-bara- (Shimabara-) lázadás idején kb. 30–35 000 keresztény esett el. – Kínában is volt egy nagyszabású keresztényellenes üldözés 1899–1901 közt, amikor – a Boxer-lázadás alkalmával több, mint 30 000 keresztényt ölték meg.

De emlékezzünk meg néhány boldoggá avatott magyar vértanúról is, akik a 20. században adták életüket Krisztusért. Csak nevüket és haláluk dátumát sorolom fel:

1. Salkaházi Sára szerzetes és 6 társa – 1944. december 27.
2. Báró Apor Vilmos püspök – 1945. április 2.
3. Romzsa Tódor püspök és társai – 1947. november 1.
4. Meszlényi Zoltán püspök – 1953. január 11.
5. Brenner János áldozópap – 1957. december 15.

Nemrég avatták boldoggá a következő két, határainkon túli magyar püspököt is:

- Scheffler János (Szatmár) – 1952.
Bogdánffy Szilárd (Nagyvárad) – 1953.

De ne feledkezzünk meg Bódi Mária Magdolnáról sem, akinek boldoggá avatási ügye folyamatban van.

Ő 1945. március 24-én szenvedett vértanúhalált.

Végül idézzük fel két „fehér vértanú” alakját, akiknek kanonizálása ugyancsak folyamatban van:

- Mindszenty József volt veszprémi püspök – 1975.
Márton Áron volt gyulafehérvári püspök – 1980.

Keresztényüldözések ma is folynak. A véres üldözések elsősorban muszlim országokban zajlanak, de nem hiányoznak Észak-Koreában, sőt Indiában sem. Magam hallottam a québeci Eucharisztikus Világkongresszuson egy indiai érsek beszámolóját, akinek szemináriumában szentségimádás közben több papot és kispapot megöltek. De a kegyetlenkedők nem érték el céljukat. Az a szeminárium azóta valóságos zarándokhellyé változott.

Vértelen üldözésnek, diszkriminációnak a nyugat-európai keresztények is ki vannak téve (és mi, kelet-európaiak is). Gondoljunk az európai alkotmány előszavára, amelyben nem történetelt említés Európa keresztény gyökereiről. De gondolhatunk egy 1916-ban kiadott naptárra is, amelyben a világ nagy vallásainak ünnepnapjai szerepelnek, de a keresztény ünnepek nem. December 25-éhez lapozva egy üres oldalt találunk ezzel a szöveggel: „A jó barát osztozik örömeidben és foglalatosságaidban...”

Bizonyos erők azért támogatják a migrációt is, hogy muszlimok és más vallásúak betelepítésével száműzzék Európából a kereszténységet. Az ultraliberális szabadkőműves erők összefognak az ultrakonzervatív muszlimokkal – amint kétezer éve az írástudók és farizeusok összefogtak Pilátussal és a római katonákkal, csakhogy Krisztustól megszabaduljanak...

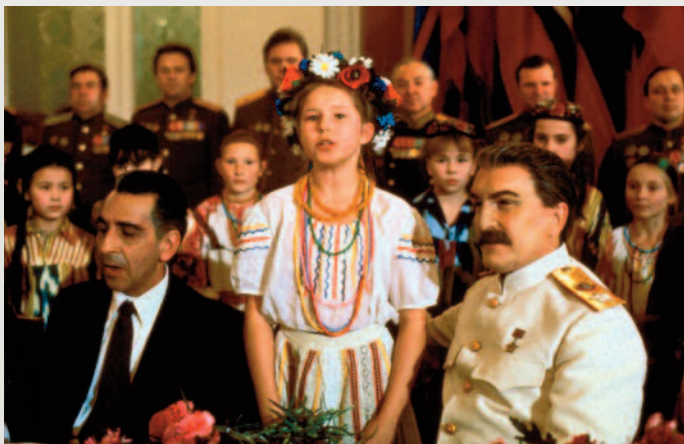
Itt az ideje, hogy mi, keresztények is összefogjunk egymással és Urunkkal, Jézus Krisztussal, szakítva langyos valósággyakorlásunkkal és a tíz parancsolatot is zárójelbe tevő erkölcsainkkal.

Veled, Uram, és nem nélküled!

*Márfi Gyula
ny.érsek*

A GYŐZTESEK KATONAI PARÁDÉJA HITLER – A SÁTÁN FELEMELKEDÉSE

A két korona – Szent Maximilian Kolbe élete

Jelenet a Sztálin /Stalin, 1992/ című amerikai–magyar életrajzi drámából. Sztálin szerepében Robert Duvall Oscar-díjas amerikai színész. Zinovjev szerepében Bálint András, főbb szerepekben Julia Ormond, Joan Plowright, Maximilian Schell. A filmet Ivan Passer rendezte, operatőr Zsigmond Vilmos.

A novemberi válogatásban Grzegorz Braun és Robert Kaczmarek rendezésében A győztesek katonai parádéja című 2007-ben készült lengyel dokumentumfilmet is láthatták az őszi filmklub nézői, amelyet a budapesti Lengyel Intézet támogatásával és a Lengyel Televízió engedélyével mutatott be a Gyűjtemény. A film Viktor Szuorov, egykori szovjet hírszerző kutatásai nyomán elemzi a sztálini Oroszország és Sztálin szerepét a II. világháború kirobbantásában. A hírszerző olyan adatokat talált szovjet tábornokok emlékirataiban, amelyek azt bizonyították, hogy a Vörös Hadsereg is támadást tervezett Németország ellen. Az új adatok nyomán történelmi vita kezdődött 1992-ben, amikor az említett dokumentumok nyilvánosságra kerültek. Több orosz történész megerősítette, hogy Sztálin előre megfontolt szándéka a támadás volt, és nem a védekezés. Ezzel szemben más orosz kutatók azt állították, hogy mindezek csak tervek voltak, s a dokumentumokról Sztálin kézjegye hiányzik. Szuorovot, aki Angliába disszidált, távollétében a Szovjetunióban halálra ítélték. A hírszerzőnek a közelmúltban több könyve napvilágot látott a Kairosz Kiadó gondozásában, melyek bizonyítják megállapításainak tényszerűségét. Többek között A jégtörő – Hitler mint eszköz Sztálin terveiben és az Öngyilkosság című kötetek, hangzott el a filmvetítés előtt Udvarhelyi Erzsébet gyűjteményi igazgató ismertetésében.

Márfi Gyula ny. veszprémi érsek mondott rövid bevezetőt, s köszöntötte az alkalomra érkezett vendéget, Joanna Ur-

bańska igazgató asszonyt, a budapesti Lengyel Intézet vezetőjét. A társadalom többsége kommunista világban nőtt fel, amelyben a náciizmust, a sátáni szerveződésű rendszert természetesen elítélték – mutatott rá a főpásztor. De hogy minden felelősséget a németekre hárítottak, az – ma már egyre inkább kiderül – komoly tévedés volt. Példaként hozta fel Márfi Gyula ny. érsek, hogy korábban a németek tettének tekintették az 1940-es katóli vérengzést is, a lengyel katonatisztek lemészárlását, de ma már ismert, hogy az a szovjetek tette volt. Aktuális példaként említette, hogy Richard Coudenhove-Kalergi grófnak már 1925-ben elkészült Praktikus idealizmus című könyve, amelyről mind ez ideig nem tudunk, s amely tulajdonképpen egyfajta antifajelméletet fogalmaz meg, ugyanolyan sátánit, mint a náci fajelmélet. A náciizmus szerint vannak kiemelt és alárendelt fajok, s az utóbbiakat ki kell irtani, Kalergi szerint pedig minden fajt meg kell szüntetni – feketéket, barnákat, fehéreket, sárgákat –, mesterségesen össze kell keverni, s létrehozni egy uniformizált emberekből álló hatalmas kolhoz a nemzetközi nagytőke uralma alatt. Napjainkban döbbenünk rá, hogy e terv megvalósítására törekszenek a migráció ösztönzésével és a nemzetállamok megszüntetésének törekvésével a nyugati államok. Hasznos tehát, hogy láthatunk olyan filmeket, mint A győztesek katonai parádéja, fogalmazott Márfi Gyula ny. érsek, amelyek feltárják az igazságot, amelyek révén több kérdést árnyaltabban láthatunk.

Joanna Urbańska igazgató asszony kiemelte: a II. világháború Lengyelország történetében a legszörnyűbb tragédiát jelentette, de még e borzasztó tragédia közepette is megtapasztalhatták honfitársai, hogy a magyar testvérek nem hagyták őket cserben, mikor országukat lerohanták Hitler katonái. A magyarok ugyanis (bárha Németország szövetségesei voltak), megnyitották a határt és ennek köszönhetően több tízezer menekült nemcsak menedéket talált magyar földön, de szeretetteljes és biztonságos otthont is. Nagyon hálásak ezért a nagyvonalú és önzetlen segítségért, mondta. Egyúttal megemlítette azt is, hogy az első világháború végén kirobbant lengyel–bolsevik (hivatalosan lengyel–szovjet) háború során is felbecsülhetetlen támogatást kaptak a magyaroktól.

A filmvetítés után Urbańska asszony úgy fogalmazott: elmondható, hogy nehéz olyan lengyel családot találni, amelynek tagjai ne lennének érintettek vagy a németek vagy a szovjetek által elkövetett háborús bűncselekmények által. George Orwellnek a film végén elhangzó, napjainkra is érvényes

Jelenet a Sztálin /Stalin, 1992/ című amerikai–magyar életrajzi drámából. Sztálin szerepében Robert Duvall Oscar-díjas amerikai színész. Zinovjev szerepében Bálint András, főbb szerepekben Julia Ormond, Joan Plowright, Maximilian Schell. A filmet Ivan Passer rendezte, operatőr Zsigmond Vilmos.

megállapítását idézte: „Aki uralja a múltat, az uralja a jövőt”. Ez összhangban áll Márfi Gyula nyugalmazott érsek atya szavaival, mondta. A helyzet a lengyeleknél is hasonló, mint Magyarországon, nagyon megosztott a társadalom. A háború után, mikor a szovjetek uralták Lengyelországot, hirtelen rengeteg segítőtje lett Sztálinnak, hazaárulók, amint Magyarországon is. Lengyelekkel végeztették el a szovjetizációt is, de helyesebb úgy mondani, lengyelül beszélőkkel, mivel nehéz azokat lengyeleknek nevezni, akik saját honfitársaikat gyilkolták, üldözték. Sztálin ugyanolyan vagy még nagyobb mértékben felelős a történelemért, mint Hitler, hangsúlyozta. De mellette ugyanolyan mértékben felelős a nyugati nagyhatalmak is, amelyek nemcsak cserben hagyták a lengyeleket, hanem egyenesen prédának dobták oda Lengyelországot Sztálinnak és Hitlernek, hogy időt nyerjenek.

Hozzászólóként Zeitler Gusztáv, a Padányi Katolikus Gimnázium történelemtanára elmondta, a szökött szovjet ügynökről, Viktor Szuvorovról sokan úgy gondolják, a harag motiválta megállapítását, hogy a Szovjetunió a háborúra tudatosan készült. Ez az állítás azonban nemcsak az ő tollából jelent meg, hanem egy televíziós interjúban Vlagyimir Bukovszkijtől is elhangzott korábban. Bukovszkijt a szovjetek mint „másként gondolkodót” kényszer-elmegyógykezelésben részesítették, hogy ezzel háttérbe állítsák, elhallgattassák. Amit Szuvorov leírt tehát, azok hitelt érdemlő tények.

E témakörben vetítette a Gyűjtemény november 20-án a Hitler – A sátán felemelkedése című 2003-ban készült, két Emmy-díjjal kitüntetett kanadai–amerikai filmdrámát, Christian Duguay rendezésében, Robert Carlyle skót színész főszereplésével. A film Hitler életét követi végig gyermekkorától 1934-ig.

Hitler javaslatára a Német Munkáspárt nevét 1920. február 24-én Nemzetiszocialista Német Munkáspártra változtatták, majd a július 29-i taggyűlésen Hitler a párt teljhatalmú el-

nöke lett. A film bemutatja, Hitler miként alakította ki a müncheni Ernst Hanfstaengl művészeti kiadó segítségével a náci párt arculatát, szimbólumrendszerét – a náci karlendítést, a horogkereszt ábrázolását –, és miként hívta életre a náci újságot. Hitler 1932 nyarán megnyerte a választásokat a náci párt élén, majd 1933. január 30-án Németország kancellárja lett. 1933. február 27-én felgyújtották a Reichstagot. Ezt kihasználva totális diktatúrába taszította az országot. Paul von Hindenburg (a birodalmi elnök szerepében Peter O’Toole) 1934. évi halála után Hitler összevonta az elnöki és a kancellári jogokat, és immár Németország Führereként kezdte meg a Harmadik Birodalom felépítését, Németországot rendőrállammá tette.

Kiemelendő azon kapcsolatrendszer kialakulásának ábrázolása Hitler körül, amely az emberek többsége számára nagyrészt ismeretlen. Említést és elismerést érdemel Fritz Gerlich történész, újságíró alakjának megjelenítése, aki a legelső között hívta fel a figyelmet arra, hogy Adolf Hitler óriási veszélyt jelent.

A Két korona – Szent Maximilian Kolbe élete /Dwie Korony, 2017, rendező: Michal Kondrat, forgatókönyvíró: Joanna Ficinska/ című lengyel életrajzi dokumentum-játékfilm Szent Maximilian Kolbe minorita ferences szerzetes életét mutatta be. Kolbe atya 1917-ben hat rendtársával megalapította a Militia Immaculatae (Szeplőtelen Szűz Katonái) társulatot, majd 1927-ben Varsó mellett Niepokalanów (A Szeplőtelen városa) kolostorát. 1930-ban Japánba küldték misszionáriusnak. 1941-ben a Gestapo letartóztatta, mert rádióján németellenes műsort sugárzott, valamint lengyel, zsidó és ukrán üldözötteket bújtatott, illetve menekülésüket segítette. Az auschwitz-i koncentrációs táborba deportálták. Itt önként jelentkezett egy halálra ítélt családapa helyett az éhségbunkerbe. Szent II. János Pál pápa, aki a „szeretet vértanújának” nevezte Kolbét, 1982-ben szentté avatta. Az alkotás egyedisége, hogy a szerzetesek és a szemtanúk archív felvételeken és élményeiket felidézve emlékeznek a vértanú szerzetesre.

Toldi Éva

Szent Maximilian Kolbe (1894–1941) minorita ferences szerzetes, a „szeretet vértanúja”

MEGGYALÁZOTT ÖRMÉNYORSZÁG FILMEK ÉS ELŐADÁS AZ ÖRMÉNY NÉPIRTÁSRÓL

A novemberi vetítéseken az örmény népiirtás történetének két filmfeldolgozását is láthatta a közönség. A filmvetítésekhez ezúttal előadás is kapcsolódott, dr. Kovács Bálint egyetemi docens, a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Bölcsész- és Társadalomtudományi Kar Armenológiai Intézetének igazgatója, történész, armenológus szólt az örmény nép kiirtására indított török pogromokról, az örmény nép tragikus történelméről.

A november 6-i vetítésen dr. Márfi Gyula ny. veszprémi érsek a sok viszontagságon át is nemzeti létét megőrző örménységről szólva kiemelte: az örménység a legősibb keresztény népként írta be nevét a történelembe. Kr. u. 301-ben vette fel a kereszténységet, s keresztútjáró történelme során szinte folyamatosan idegen népek uralma alatt élt. Már a 19. század végi örmények elleni pogromoknak 200–250 ezer örmény esett áldozatul, majd 1915–1917 között kb. másfélmillió örmény halálát okozták a törökök. Tehát ugyanúgy beszélhetünk örmény holokausztról, mint zsidó holokausztról, emelte ki. Méltatta az örmény nép állandó harcok között is megőrzött magas szintű kultúráját, csodálatos templomait, erődöklostorait, kőfaragványait, miniatúráit, polifon énekeit.

Szappanos László, a Veszprémi Örmény Nemzetiségi Önkormányzat elnökhelyettese a prologusban elmondta, az 1990-es évek elején Veszprémben is megalakulhatott az örmény nemzetiségi önkormányzat. Törekedtek arra, hogy az örmény kultúrát megismertessék, s az örmény vonatkozású magyar ünnepeken megemlékezéseket tartsanak. Kiemelte, hogy Veszprémben több emlékjel is őrzi az örmény származású magyar hősök emlékét. Így pl. a 13 aradi vértanú közül Kiss Ernő altábornagy és Lázár Vilmos ezredes tiszteletére a város szobrot állított, továbbá a Hangvillánál áll az Ararát- (Noé bárkája-) emlékmű, s a Szent Imre téren az örmény genocídium évfordulójára emlékeztető örmény emlék-kökereszt.

A november 6-án vetített Meggyalázott Örményország (Ravished Armenia, 1919) című első hollywoodi nagyjátékfilm bevezetéseként dr. Kovács Bálint intézetvezető egyetemi docens tartott előzetes ismertetőt a film történetéről, amely a mérsárlások egyik túlélője, Aurora Mardiganian élettörténetéről szóló megrázó tanúságtétel. A hollywoodi nagyjátékfilm eredeti változata 1919-ben készült, a cenzúrázások és az idő 24 perces filmmé rövidítették, s ennek felújított változatát láthatta ezúttal a közönség. Az örmény nép történetének legsötétebb fejezetét idézte meg, amikor örmény nők ezreit erőszakolták meg, csonkították meg, kényszerítették háremekbe az Oszmán Birodalomban, közülük sokan kényszerűségből elhagyták keresztény hitüket és nemzeti hovatartozásukat.

A film megtekintése után Kovács Bálint armenológus az örménység történetéről tartott előadást. Amikor Világosító Szent Gergely, Örményország apostola és első püspöke megkeresztelte

Jelenet Az ígéret /The Promise, 2016/ című spanyol–amerikai történelmi filmből. Rendező: Terry George. Főszerepekben Charlotte Le Bon, Christian Bale és Oscar Isaac.

IV. Tiridatész királyt, megkezdődött az ősi, addig sokistenhívő örménység krisztianizálódása. Hangsúlyozta az előadó, hogy az örmények bármely nép fennhatósága alatt éltek, mindig meg tudták őrizni az örmény katolikus egyházat és örmény anyanyelvüket. Kiemelte Örményország hagyományos örökségét, sajátos történelmi értékeit, így többek között az Ararát hegy szomszédságában megtalált kincset, Noé bárkájának egy darabját, amelyet a helyi múzeumban őriznek, a 301 és 303 között épült Szent Ecsmiadzin-katedrális, amely az ország legrégebbi keresztény imahelye, továbbá az ezeregy tornyú Áni városát, amely a középkori örmény királyi ház szimbolikus helyszíne. A dinasztia az örmények „Árpád-háza”-ként is emlegetik. Az örménység a 19. századtól Oroszország fennhatósága alá került, de keleti területei továbbra is oszmán hatalom alatt maradtak, majd következett a Szovjetunióban való alávetettségük. Valójában csak 1990 után beszélhetünk önálló örmény államiságról, mutatott rá.

A történész végül szólt a genocídium mint nemzetközi jogi bűncselekmény kategóriájának 1948-as megszületéséről. Törökország – nyilvánvalóan a jóvátétel várható kötelezettsége miatt – a mai napig nem ismeri el az örmények elleni bűncselekményeket népiirtásnak, nem ismeri el a genocídium megtörténtét. November 9-én – folytatva az örmény népiirtás történetének filmes feldolgozásait – a legfrissebb hollywoodi alkotást, Az ígéret című spanyol–amerikai filmet láthatták az érdeklődők. A 2016-ban készült történelmi film rendezője az Oszmán Birodalom végnapjaihoz vitte közel nézőit. A film cselekménye egy szerelmi háromszögbe ágyazva mutatja be a végnapjait élő Oszmán Birodalomban a keresztény örmények ellen indított pogromokat. A film megörökítette annak a katonai ellenállásnak a történetét is, amelyről a prágai születésű, zsidó származású Franz Werfel A Musza Dagh negyven napja című regényében írt: hét örmény falu népének (ötezer ember) hősi küzdelmét a Musza Dagh hegy (Mózes hegye) tetején lévő fennsíkon az életükre törő törökökkel szemben.

Toldi Éva

ŐSZI FILMHETEK BŰNÖSÖK ÉS ÁLDOZATAIK IDEOLÓGIÁK ÉS DIKTATÚRÁK A 20. SZÁZAD ELSŐ FELÉBEN

A Lenin-vonat, Sztálin, Raszputyin

Jelenet a Damiano Damiani által rendezett A Lenin-vonat /Il Treno di Lenin, 1988/ című francia–nyugat-német–olasz–osztrák történelmi filmből. Lenin szerepében Sir Ben Kingsley.

Bűnösök és áldozataik – Ideológiák és diktatúrák a 20. század első felében címmel rendezte 2019. október 16-tól december 11-ig a Múzeumok Őszi Fesztiválja programsorozat keretében az Őszi Filmhetek tematikus történelmi témájú filmszemplét a Boldog Gizella Főegyházmegyei Gyűjtemény. A több éve, minden évben egy vagy két nagyobb téma köré csoportosított vetítéssorozat 2019. évi tavaszi programja az első világháborút lezáró 1919–1920. évi Párizs környéki békeszerződések – közöttük az 1920. évi trianoni békediktátum – aláírásának pillanataiba engedett bepillantást. A 2019. évi Őszi Filmhetek bemutatott történelmi, háborús filmjei ideológiák és diktatúrák megszületéséhez kapcsolódtak a 20. század első felében: a leninizmus, sztálinizmus, a kommunista és náci diktatúra kibontakozásához. A Gyűjtemény az 1915 és 1917 közötti örmény népirtás történetéről az Oszmán Birodalomban, a mintegy másfél millió örmény erőszakos kitelepítéséről és lemészárlásáról, az ortodox egyház szentjei sorába emelt II. Miklós cár és családja kivégzéséről, valamint a „szeretet vértanúja”, Szent Maximilián Kolbe minorita szerzetes önfeláldozásáról is bemutatott filmművészeti alkotásokat. Egy vetítés az 1926–1929 közötti mexikói keresztényüldözés, a Cristero-háború történetét is felelevenítette.

Az októberben a Veszprémi Érsekség Gizella-termében hetente megtartott, nagy érdeklődéssel kísért vetítéseken Lenin, Sztálin és a tragikus sorsú cári Romanov-család állt a filmtémák középpontjában. A

vetítések előtt Udvarhelyi Erzsébet, a rendező intézmény igazgatója rövid ismertetőt tartott a színészek munkájáról, a filmművészeti alkotásokról, az egyes produkciók témájáról, és azok kapcsolódásáról a Gyűjtemény tematikus kiállításához (Test és Lélek a Nagy Háborúban).

Elsőként az 1988-as Michael Pearson művéből Damiano Damiani rendezésében készült A Lenin-vonat /Il Treno di Lenin/ című francia–nyugat-német–olasz–osztrák történelmi filmet láthatta a közönség, amely az első világháború végső szakaszának egy eddig kevésbé ismert állomását elemezte. A filmvásznon egy titkos paktum története elevenedett meg, melynek következményei évtizedekig befolyásolták az európai és a világpolitikát. A film 1917-be vezetett vissza, amikor a német felső vezetés új taktikát dolgozott ki, hogy Oroszországot kivonja a háborúból. Mivel a februári forradalom után a hatalomra jutott Kerenszkij-kormány is folytatta a háborút, a németek a svájci emigrációban élő Vlagyimir Iljics Lenint és barátait segítették visszatérni Oroszországba, hogy ott megdöntsék az ideiglenes kormány hatalmát és megkössék a békét Németországgal. Mindezt az Oroszországgal hadban álló Németország által támogatva, pénzelve. A film Lenin hazafelé tartó útját dolgozza fel Zürichből Oroszországba, Szentpétervárra 1917-ben. Bemutatja, milyen erők segítettek Lenint, aki önerőből nem tudott volna hazajutni, és abban az esetben esetleg másként alakulhatott volna a történelem. Lenin szerepében Sir Ben Kingsley Oscar-díjas angol színész.

A Lenin által később tagadott, de valójában végrehajtásában Lenin által is támogatott gyilkosság, a cári család és környezete lemészárlásának történetével folytatódott a történelmi filmhetek programja: az 1996. évben Ulrich Edel által rendezett, Alan Rickman briliáns főszereplésével készült Raszputyin című amerikai filmdráma segítségével elevenedett meg az utolsó Romanov-uralkodó, II. Miklós és családjának tragikus története a 20. század Oroszországában, a Nagy Háború kitörésének előzményeitől egészen az 1917-es októberi fordulatot követő vérengzésekig. Grigorij Jefimovics Raszputyin, aki züllött életével sokakat elborzasztott a cári udvarban is, miután sikeresen kezelte

II. Miklós cár fiát, a hemofiliában szenvedő Alekszejt, korlátlan befolyásra tett szert a cári családban és környezetében. Alexandra cárné Isten küldöttét látta benne. Az első világháború kitörésekor Raszputyin a nép érdekében azt kérte a cártól, hogy Oroszország maradjon ki a vérontásból. Az udvar befolyásos körei, amelyek már eddig sem nézték jó szemmel a „sátáni muzsik” ténykedését, megölték Raszputyint. A film végül bemutatja, hogy az októberi fordulat következményeként hogyan végeztek hidegvérrel a szocialista forradalomnak „a múltat végképp eltörölni kész” bolsevik pribékjei a cári családdal.

Az októberi filmklub utolsó vetítésén a Lenint követő sztálini diktatúra kibontakozásának és a diktátor halálával bekövetkező bukásának története elevenedett meg az 1992-es amerikai–magyar életrajzi dráma, a Sztálin filmkockáin, Ivan Passer rendezésében. A főszerepet a Keresztapa-trilógiából ismert Oscar-díjas Robert Duvall amerikai színész alakította. Zinovjev szerepében Bálint András magyar színművészt láthattuk. Az operatóri munka Zsigmond Vilmost dicséri. A filmkockákon sa-

jatos szemszögből, Joszif Visszarionovics Sztálin unokája, Anna Alilujeva visszaemlékezései alapján elevenedik meg a huszadik század rettegett alakjának élete, attól kezdve, hogy Lenin visszatér a száműzetéséből Oroszországba. A film bemutatja Sztálin párharcát Trockijjal a hatalom megszerzéséért, s azt, hogy miként nyílt meg az út a diktátor előtt a teljhatalom megszerzéséhez. Miként építette ki az erős központi rendszert maga körül, amelyben a titkosszolgálat játszotta a fő szerepet. A bizalmatlanság, a feljelentések, besúgások mindennapossá váltak, nem kímélték sem a lakosságot, sem Sztálin közvetlen munkatársait. Az ellenségkeresés tébolyában Sztálin a belügyi-karhatalmi szerveket felhasználva terrort alkalmazott, több millió embert juttatott a hírhedt büntetőtáborokba, a világ legnagyobb kényszermunkatábor-rendszerébe, a szibériai Gulagba, a szovjet kommunista párt főtitkáráként és diktátorként több tízmillió ember haláláért felelős. A kiváló színészi játék és rendezés hiteles és rendkívül felkavaró.

Toldi Éva

*Áldott karácsonyt kívánnak
a Boldog Gizella Főegyházmegyei
Gyűjtemény munkatársai
2019 karácsonyán*

Ismeretlen művész Guercino (Giovanni Francesco Barbieri, 1591–1666) után:
Madonna a Gyermekkel. Olaj, réz. Magángyűjtemény

ADVENT 2019

Adventi filmvetítés | Őszi Filmhetek

2019. december 11. szerda, 17 óra

Vérző olaj ¹⁶

Két Oscar-díjjal, egy Golden Globe-díjjal, a Berliini Nemzetközi Filmfesztivál legjobb rendezőnek járó díjával és BAFTA-díjjal jutalmazott amerikai filmdráma, 158 perc, 2007
Veszprémi Érsekség Gizella terem (Veszprém, Vár u. 18.)
A vetítésre a belépés ingyenes.

Megtekinthető kiállítások, műemlék épületek (az adventi időszakban előzetes bejelentkezéssel látogathatók):

Kiegyezés és koronázás 1867

Megújított enteriorkiállítás

Érseki palota (Veszprém, Vár u. 16.)

Test és lélek a Nagy Háborúban

Tejfalussy-ház (Veszprém, Vár u. 35.)

Nápolytól Velencéig

Az itáliai barokk festészet két évszázada (17–18. század)

Érseki palota (Veszprém, Vár u. 16.)

Tejfalussy-ház (Veszprém, Vár u. 35.)

Üvegbe foglalt magyar szentségek

A magyar Szent Korona és a koronázási jelvények

Szócská Györgyi üveg-, iparművész és Bodnár Boglárka üvegfestőművész kiállítása

Tejfalussy-ház (Veszprém, Vár u. 35.)

Gizella-kápolna (Veszprém, Vár u. 18.)

Szent György-kápolna (Veszprém, Vár u. 20.)

BOLDOG GIZELLA FŐEGYHÁZMEGYEI GYŰJTEMÉNY

8200 Veszprém, Vár u. 35. | +36 88 426 095 | info.boldoggizella@gmail.com
gizellagyujtemeny.hu | facebook.com/gizellagyujtemeny

Mendelssohn Kamarazenekar

Adventi koncert gyertyafényben

2019. december 13. péntek 18.30 óra

Érseki palota díszterem (Veszprém, Vár u. 16.)

Művészeti vezető

Kováts Péter hegedűművész

Köszöntőt mond

Dr. Udvardy György, a Veszprémi Főegyházmegye érseke

Műsoron mások mellett Johann Sebastian Bach és Antonio Vivaldi művei

Az előadásra a belépőjegyek megrendelhetők, és a Gyűjtemény Tejfalussy kanonoki épületében (Vár u. 35.), valamint a helyszínen megvásárolhatók

Toldi Éva tanár, újságíró

Jászol és kereszt

Betlehemjárás a magyar történelemben

vetített képes előadás

2019. december 14. szombat 17.00 óra

Érseki palota díszterem (Veszprém, Vár u. 16.)

Közreműködik

Veresné Petrőcz Mária énekművész

Az előadásra a belépés ingyenes

Orlando Énekegyüttes

Adventi egyházzenei hangverseny

2019. december 20. péntek 19.00 óra

Érseki palota díszterem (Veszprém, Vár u. 16.)

Művészeti vezető

Vikman Pál karnagy

Köszöntőt mond

Dr. Udvardy György, a Veszprémi Főegyházmegye érseke

Az előadásra a belépőjegyek megrendelhetők, és a Gyűjtemény Tejfalussy kanonoki épületében (Vár u. 35.), valamint a helyszínen megvásárolhatók

ÚJABB TERMekkel BŐVÜLT AZ AJKAI ISKOLA

Udvardy György érsek áldotta meg december 6-án az ajkai Szent István Király Római Katolikus Általános Iskola tetőtérében kialakított új osztálytermet és szaktantermet.

Rieder András, az iskola igazgatója köszöntötte a meghívott vendégeket, a gyerekekhez fordulva hozzátette, hogy a Mikulás új tantermet hozott számukra.

Mail József gazdasági helynök is örömmel számolt be az iskola fejlődéséről. Kiemelte, hogy az iskola ta-

nulóinak létszáma az alapításhoz képest 60 százalékkal emelkedett.

Udvardy György érsek atya gondolatait az iskola otthonosságának jellemzésével kezdte. „Az otthon az a hely, ahol azok lehetünk, akik vagyunk. Azt szeretnénk, hogy olyan helyet tudjunk teremteni, ahol a szülők biztonságban tudhatják gyermekeiket. Egy otthonos iskola megadja azt az érzést, hogy ez a miénk, felelősek vagyunk érte” – folytatta gondolatait érsek atya. Az iskola a jövőt építi, de a jelenben teremt otthont azoknak, akik ott tanulnak, ott dolgoznak. A főpásztor megköszönte az elmúlt évek szolgálatát, a jövőhöz pedig kérte mindenkinek az együttműködését.

Rövid közös imát követően az Érsek atya megáldotta az új tantermet. Az épületrész átadásánál Dr. Udvardy György érsek úr, Dr. Mail József gazdasági helynök, Szencz Lajos, a kivitelező cég ügyvezető igazgatója, Bakos Frigyes tb. kanonok, plébános, az iskola lelki igazgatója és Rieder András igazgató közösen vágták át a nemzeti színű szalagot.

SZENT ERZSÉBET NAPI KENYÉRÁLDÁS BALATONKENESÉN

November 17-én, vasárnap, a balatonkenesei és balatonakarattyai szentmiséken a Magyarok Nagyasszonya Katolikus Karitásztagjai, akik ezen a szentmisén az elkövetkező egy évre ígéretet tettek a karitatív munka végzésére, kis kenyereket osztottak a rózsacsoda és Árpád-házi Szent Erzsébet emlékére. A kenyereket Balázs Pál atya a szentmise keretében megáldotta. A megáldott kenyerek arra emlékeztettek, hogy a karitászt, a jótévő szeretet cselekedetei mindannyiunk kötelessége, hisz az önzetlen, a segítő és a cselekvő szeretet nyelvét mindenki megérti.

M. Teréz nővér

ELHUNYT LŐRINCZY FERENC ATYA

A veszprémi papi otthonban december 3-án elhunyt az Esztergom-budapesti Főegyházmegye nyugalmazott plébánosa. Ferenc atya 5 éve élt a Veszprémben, a nyugdíjas papok otthonában, s amíg egészsége engedte a Szent Mihály Bazilikában segített a lelkipásztori feladatok ellátásában.

KRISZTUS KIRÁLY BÚCSÚ BALATONFÜREDEN

Balatonfüreden a Krisztus Király plébániatemplom búcsúját ünnepelték és egyben Te Deummal lezárták a plébánia alapításának 100-ik jubileumát, melynek a következő bibliai mottója volt: „Mert az Úrnak része az ő népe” (Mtörv 32,9). 2019. november 23-án, szombaton koraeste szentségimádást, utána pedig vigília szentmisét tartottak. November 24-én, vasárnap 9 órakor kezdődött az ünnepi szentmise, melynek főcelebránsa és szónoka Ft. Varga Zoltán SchP piarista szerzetespap volt Mosonmagyaróvárról, aki a balatonfüredi Állami Szívkórház pácienseként már többször járt a plébánia közösségében is.

ELHUNYT EBELE FERENC ATYA

Ebele Ferenc ny. plébános életének 91., papságának 66. évében 2019. november 16-án, szombaton délután a veszprémi kórházban szentségekkel megerősítve visszaadta lelkét Teremtőjének. Ebele Ferenc Veszprémben született 1929. augusztus

24-én. Veszprémben szentelték pappá 1954. január 31-én.

Káplán volt Felsőrajkon (1954-57), Enyingen (1957-60), Vaszaron (1960-61), Bezeréden (1961-62), Nagykanizsa Sarlós Boldogasszony plébánián (1962-65) és Somogyváron (1965).

Plébánosként Magyarpolány híveit szolgálta 1965-2013 között nyugdíjba vonulásáig, közben oldallagosan ellátta Noszlopot (1994-2009).

Érseki (püspöki) tanácsos lett 1984-ben.

2013-as nyugalmába vonulása óta a veszprémi várban a papi otthon lakója volt, és a Szent Mihály Főplébániához tartozó templomokban segített a lelkipásztori feladatok ellátásában.

Toldi Éva a főegyházmegye honlapján olvasható visszaemlékezésében ezt írja: „Az atya talán a „legkevésbé papos” lelkipásztor az egyházmegyében – így jellemezte egy magyarpolányi bácsi volt plébánosukat, Ebele Ferencet. Ferenc atyának, mondta, mindenkihez volt mindig egy-két kedves szava, kérdése, érdekelte az emberek élete, gondjait ő is hordozta, ha tudott, segített. Közvetlen egyéniségével sokakat lelki közösségbe gyűjtött. S talán éppen szerény életvitelével, ám gazdag, bár sohasem kérkedő tudós papi mivoltával váltotta ki a közösség belülről jövő őszinte tiszteletét. Hiszen tudták: néprajzzal, honismerettel is foglalkozott, könyvei, tanulmányai jelentek meg...”

ADVENTI KONCERT A MÁRKÓI PLÉBÁNIÁN

December elsején koncertet tartottunk a márkói templomban, a Német nemzetiségi Önkormányzat és az Egyházközség szervezésében. Vendégeink voltak az Óvodások és a Városlődi Kórus.

Magyarul és németül csendültek fel az adventi és karácsonyi énekek. Versekkel és Bőjte Csaba atya gondolataival készültünk a Megváltó születésének ünnepére.

A koncertet követően a templom udvarán egy kis sütemény, tea és forralt bor mellett jókat beszélgettünk egymással.

ADVENTI BÜTYKÖLDE MÁRKÓN

Adventre készülve, a hittanosokkal és hozzártatózóikkal, valamint a hívekkel adventi bütyköldét tartott a márkói egyházközség az idén elnevezett Orsetti Péter Kultúrházban. Orsetti Péter az 1700-as évek második felében volt a falu híres plébánosa.

A falu apraja-nagyja örömmel készítette a családok adventi koszorúját, valamint azokat is, amit a templomban és a falu betlehemje mellett helyeztek el. Primász Gábor Róbert plébános atya az össze adventi koszorút megáldotta.

ANGYALBATYUK TAPOLCÁRÓL

A Nagyboldogasszony Római Katolikus Általános Iskola idén is csatlakozott a Katolikus Karitásztól meghirdetett Angyalbatyu elnevezésű programhoz. Az Angyalbatyu nehéz sorsú gyermekek karácsonyát szeretné évről évre szebbé varázsolni, olyan gyermekekét, akiknek lehet, hogy ez az cipősdoboznyi csomag az egyetlen ajándék a karácsonyfa alatt. Az iskola diákjai a családjaik 96 dobozt töltöttek meg játékokkal, iskolaszerekkel, plüssfigurákkal, édességekkel a rászoruló gyermekek számára. Az összegyűjtött csomagokat december elején iskolánk lelki igazgatója, Földi István atya és intézményvezetője, Rohály János, adta át Szíjártó László atyának, a Főegyházmegyei Karitásztól igazgatójának. A gyűjtést az iskola hitoktatója, dr. Mátyásné Horváth Marietta koordinálta.

HORNIG-DÍJAT KAPOTT MAGVAS MÁRIA

A Veszprémben szociális területen dolgozók elismerését november 27-én adták át a Városháza Kossuth termében.

A Hornig Károly (1840-1917) veszprémi bíboros nevét viselő díjat 2000-ben alapította az önkormányzat a személyes gondoskodást nyújtó szociális, gyermekjóléti, gyermekvédelmi ellátásban, vagy a szociálisan rászorulókat támogató civil szervezetekben, társadalmi szervezetekben tevékenykedő, Veszprémben kiemelkedő érdemeket szerzett személyek munkájának elismerésére.

A Hornig-díjat idén Égi Gabriella és Magvas Mária vehették át Porga Gyula polgármestertől. Magvas Mária, a Veszprémi Érseki Hittudományi Főiskola Szociális Munka Tanszékének adjunktusa előbb szociális munka szakos diplomát szerzett, majd az Eötvös Loránd Tudományegyetemen szociálpolitikai szakot végzett. 1999 és 2006 között a Veszprémi Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálatnál dolgozott családgondozóként.

Dr. Udvardy György veszprémi érsek november végén, illetve december elején meglátogatta Zircen a ciszterci szerzetesek közösségét, Tihanyban pedig a bencés szerzetes közösséget.

Advent első hétvégéjén került megrendezésre a hagyományos adventi családi készülődés Balatonalmádiban, a Szent Imre Plébánián.

Bérmálás - Külsővat

Rekvium a Don-kanyari áldozatokért

1997 decemberében piarista öregdiákok kezdeményezésére és rendezésében ünnepi kiállítással és ünnepi kiadvánnyal emlékeztek meg a veszprémi piarista templomban a rendalapító Kalazanci Szent József kezdeményezésére 400 esztendeje, 1597 végén Rómában megnyitott első ingyenes népiskola történetéről, a kegyes tanító rend későbbi jeles iskoláiról, a veszprémi piarista nevelőkről, s mindazon neves személyiségekről, akik piarista iskolák falai között tanultak, a piaristák útját egyengették. A kiállítási tablókon megidéztek emléket Dugonics András írónak, Révai Miklós nyelvésznek, Öveges József fizikusnak, Schütz Antal egyetemi professzornak, Sík Sándor költőnek, későbbi tartományfőnöknek, Kopácsy József, Lékai László, Prohászka Ottokár, Völkra Ottó püspököknek többek között. Egy ünnepi kötetet is bemutatnak, amely a jeles évfordulóra jelent meg Emlékkönyv címmel dr. Varga Miklós piarista confrater szerkesztésében.

Ugyancsak nagy érdeklődés kísérte Veszprémben a Veab-ban azt a Páneurópai Unió és a Magyar Máltai Szeretetszolgálat által szervezett könyvbemutatót, amelyen a tihanyi bencés házfőnök, Korzenszky Richárd új köteteivel, az egykori miniszteri biztosi napi küzdelmeit megidéző Páternoszter című és alkalmi imádságait tartalmazó Maradj velünk című kiadványokkal ismerkedhetett meg a közönség. Az imádságos könyvet Udvardi Erzsébet festőművész szentírásai eseményeket megelevenítő alkotásai méltóképpen gazdagítják, hang-

Korzenszky Richárd a könyvbemutatón

zott el a rendezvényen.

1997 karácsonyán is meggyújtották hagyományosan a jelképes pászortüzeket a veszprémi várban az érseki palota előtti téren, s a betlehemi istálló jelzett díszletei között megkezdődött a jelmezes, táncos betlehemes játék, melynek előadói ez évben már a Rózsa úti általános iskola növendékei voltak. A Kisjézus köszöntésére szerveződött játékot Lovasi Márta rendezte, s közreműködtek benne a Veszprém Táncegyüttes táncosai, a székesfehérvári Meggyfahéj Népzenei Együttes, a Sándorhuszárok Lovasklubja többek között. A játék végén Márfi Gyula érsek köszöntötte az egybegyűlteket, megköszönve a meghitt előadást, majd Dióssy László polgármesterrel egyetemben áldott, békés ünnepeket kívánt a veszprémieknek.

1998 januárjában immár a hagyományok jegyében emlékeztek meg Balatonfüzfőn a Jézus Szíve plébániatemplomban és Veszprémben a bazilikában a Don-kanyarban 1943. január 12-e és február 10-e

Lelkigyakorlatos zárómise Márfi Gyula érsekkel és Bosák Nándor püspökkel

között a 2. magyar hadseregben elesett áldozatokról, több mint kétszáz ezer magyarról, ünnepi liturgiában fohászkodva lelki üdvükért. Balatonfüzfőn Szabó János plébános vezette a szertartást, majd utána hagyományosan emléktűzet gyújtottak a templom melletti mámai templomrom előtt, s a Kereszténydemokrata Szövetség helyi csoportja vezetésével ifj. Weiss László verssel, Csenger Zalán Attila történész pedig krónikásként idézte meg a tragikus eseményeket. Veszprémben Márfi Gyula érsek mutatta be a szentmisét Szabó Mihály táborigaznagybíró koncelebrálásával. „Hogy a Don-kanyarban elesett katonák hősök voltak-e, vagy kiszolgáltatottak, arról ma már nem vitatkozunk, életáldozatuk azonban őszinte rekviumra szólít fel” – mutatót rá szentbeszédében a főpásztor.

Ugyancsak a hagyományok jegyében három napos lelkigyakorlattal (triduummal) készültek Veszprémben az Árpád-házi Szent Margit-templomban a hajlék védőszentjének ünnepére, melyet ez alkalommal Bosák Nándor, a Debrecen-Nyíregyházi Egyházmegye püspöke vezetett. A főpásztor a szentmisék homíliáiban

Korzenszky Richárd a könyvbemutatón

megemlékezett a Veszprémhez kötődő jeles Árpád-házi szentek életszentségéről, keresztény, áldozatvállaló szolgálatáról, kiemelve Szent Margit tanúságtevő életének, egyházhűségének a jelenhez is szóló üzenetét.

Január végén a veszprémi művelődési központ vendége volt Pauer Antal nyugalmazott nagyvázsonyi plébános, papköltő, akinek a közelmúltban jelent meg verseskötete Vázsonyra visszánéz a Nap címmel. Költeményeiből a Váci Mihály Irodalmi Színpad tagjai adtak elő egy csokrot. Pintér Tibor, a színpad vezetője méltatta az atya költészetét, kiemelve: versei ember-, nép- és földközeli, óriási honismereti tudásról, történelem iránti szeretetről, tiszteletről tanúskodnak. Profán költészet ez, a szó nemesebb értelmében, mentes a kenetes áhítatosságtól, mesés, olykor balladai hangulatú, máskor népies humorral átszótt versei belopóznak az olvasó szívébe. A program végén az atya is vallott hivatásáról, életéről, felidézte veszprémi diákeveit, megemlékezett Mindszenty Józsefről, akinek ministránsa, kispapja, sőt egy időben kocsisa is volt. (Folytatjuk.)

Toldi Éva

Pauer Antal plébános és verseskötete

"A búza elvetésétől az Oltáriszentségig!"

Veszprémi Főegyházmegye
2019. Hittanverseny I. forduló

Készíts rajzot!
2.-4. osztály

**Írj
egy verses
imát!**
2.-4. osztály

**Készíts
Oltáriszentség-
tartót!**
2.-8. osztály

**Írj
egy személyes
történetet!**
2.-8. osztály

LEGY KREATÍV AZ OLTÁRISZENTSÉGGEL KAPCSOLATBAN!

**Készíts
plakátot!**
(5.-8. osztály)

**Készíts
képeslapot!**
2.3.4. osztály

**Keress
énekeket!**
2.-8. osztály

**Készíts
fényképet a
mottóhoz!**
7.-8. osztály

**Írj
egy könyörgést
a szentmisére!**
(5.-8. osztály)

Válassz egy, de legfeljebb három feladatot!

Beküldés emailben: fotó, írások: hitoktatas@veszpremiersekseg.hu
A kézzel készített pályázatokat: Hitoktatási Iroda 8200 Veszprém, Vár u. 21.
Beérkezési határidő: 2020. Január.31.

DSIDA JENŐ: ITT VAN A SZÉP KARÁCSONY

*Itt van a szép, víg karácsony,
Élünk dión, friss kalácson:
mennyi finom csemege!
Kicsi szíved remeg-e?*

*Karácsonyfa minden ága
csillog-villog: csupa drága,
szép mennyei üzenet:
Kis Jézuska született.*

*Jó gyermekek mind örülnek,
kályha mellett körben ülnek,
aranyese, áhitat
minden szívet átítat.*

*Pásztorjátások be-bejönnek
és kántálva ráköszönnek
a családra. Fura nép,
de énekük csudaszép.*

*Tiszta öröm tüze átég
a szemeken, a harangjáték
szól, éjféli üzenet:
Kis Jézuska született!*